

SPRÁVA O ČINNOSTI

za obdobie

od 1. januára 2014 do 31. decembra 2015

Správa prerokovaná a schválená na 91. zasadnutí Akreditačnej komisie,
ktoré sa konalo 13. – 14. januára 2016
v Bratislave

Ministrovi školstva, vedy, výskumu a športu SR
predkladá **Ľubor Fišera**
predseda Akreditačnej komisie

Zoznam skratiek vysokých škôl

Verejné vysoké školy
AU – Akadémia umení v Banskej Bystrici
EU – Ekonomická univerzita v Bratislave
KU – Katolícka univerzita v Ružomberku
PU – Prešovská univerzita v Prešove
SPU – Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre
STU – Slovenská technická univerzita v Bratislave
TnUAD – Trenčianska univerzita Alexandra Dubčeka v Trenčíne
TTU – Trnavská univerzita v Trnave
TUKE – Technická univerzita v Košiciach
TU Z – Technická univerzita vo Zvolene
UCM – Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave
UJS – Univerzita J. Selyeho so sídlom v Komárne
UK – Univerzita Komenského v Bratislave
UKF – Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre
UMB – Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici
UPJŠ – Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach
UVLF – Univerzita veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach
VŠMU – Vysoká škola múzických umení v Bratislave
VŠVU – Vysoká škola výtvarných umení v Bratislave
ŽU – Žilinská univerzita v Žiline
Štátne vysoké školy
AOS – Akadémia ozbrojených síl generála Milana Rastislava Štefánika v Liptovskom Mikuláši
APZ – Akadémia Policajného zboru v Bratislave
SZU – Slovenská zdravotnícka univerzita v Bratislave
Súkromné vysoké školy
AM – Akadémia médií, odborná vysoká škola mediálnej a marketingovej komunikácie v Bratislave
BISLA – Bratislavská medzinárodná škola liberálnych štúdií v Bratislave
DTI – Dubnický technologický inštitút v Dubnici nad Váhom
HUAJA – Hudobná akadémia Jána Albrechta – Banská Štiavnica, s. r. o., odborná vysoká škola
VŠG – Vysoká škola Goethe Uni Bratislava
PEVŠ – Paneurópska vysoká škola so sídlom v Bratislave
SEVŠ – Stredoeurópska vysoká škola v Skalici
VŠBM – Vysoká škola bezpečnostného manažérstva v Košiciach
VŠEMVS – Vysoká škola ekonómie a manažmentu verejnej správy v Bratislave
VŠM – Vysoká škola manažmentu v Trenčíne
ISM – Vysoká škola medzinárodného podnikania ISM Slovakia v Prešove
VŠDan – Vysoká škola Danubius so sídlom v Sládkovičove
VŠZaSP – Vysoká škola zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety, n. o., v Bratislave

ÚVOD

Akreditačná komisia, poradný orgán vlády Slovenskej republiky (ďalej len „komisia“), predkladá vláde Slovenskej republiky (ďalej len „vláda SR“) **správu o činnosti** v súlade s čl. 8 platného štatútu Akreditačnej komisie (ďalej len „štatút AK“) prostredníctvom ministra školstva, vedy, výskumu a športu SR (ďalej len „minister školstva“).

Správa o činnosti obsahuje

- a) informáciu o plnení úloh komisie,
- b) základné údaje o výške finančných prostriedkov použitých na jej činnosť za hodnotené obdobie,
- c) odporúčania komisie na zvýšenie kvality vzdelávacej, výskumnej, vývojovej, umeleckej a ďalšej tvorivej činnosti vysokých škôl.

Podrobnejšie informácie o jednotlivých činnostiach a vyjadreniach komisie možno nájsť v zápisoch zo zasadnutí (ďalej aj v skratke „ZAK“), ktoré sú verejne prístupné na webovom sídle komisie www.akredkom.sk.

Komisia predkladá správu o činnosti za obdobie od 1. 1. 2014 do 31. 12. 2015, počas ktorého zasadala 16-krát (75. ZAK až mimoriadne 90. ZAK) a plnila úlohy v súlade

- s príslušnými ustanoveniami **zákona č. 131/2002 Z. z.** o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o vysokých školách“) a **nariadenia vlády SR č. 104/2003 Z. z.** o Akreditačnej komisii v znení neskorších zmien a doplnení (ďalej len „nariadenie vlády“),
- **štatútom AK** schváleným uznesením vlády č. 673 z 20. novembra 2013,
- **kritériami** schválenými Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR (ďalej len „MŠVVaŠ SR“) v súlade s § 82 ods. 7 zákona o vysokých školách.

Komisia má 21 členov vrátane predsedu a podpredsedu. V hodnotenom období funkciu predsedu komisie vykonával prof. Ing. Ľubor Fišera, DrSc. Vo funkcii podpredsedu sa vystriedali viacerí členovia komisie a dve krátke obdobia táto funkcia nebola obsadená. Prehľad o obsadení funkcie podpredsedu v hodnotenom období uvádzame nižšie:

- od 1. 9. 2013 do 31. 5. 2014 – prof. ThDr. Jozef Jarab, PhD.
(členstvo v komisii ukončené z dôvodu vymenovania do funkcie rektora vysokej školy),
- od 1. 6. 2014 do 9. 9. 2014 – funkcia podpredsedu nebola obsadená,
- od 10. 9. 2014 do 31. 1. 2015 – prof. MUDr. Juraj Šteňo, DrSc.
(členstvo v komisii ukončené z dôvodu vymenovania do funkcie dekana fakulty vysokej školy),
- od 1. 2. 2015 do 2. 6. 2015 – funkcia podpredsedu nebola obsadená,
- od 3. 6. 2015 až doteraz – Ing. Jaroslav Holeček, PhD.

Členov komisie vymenúva vláda Slovenskej republiky v súlade s ustanovením § 81 zákona o vysokých školách, pričom najviac jedna tretina členov komisie je z nevysokoškolských inštitúcií. V hodnotenom období túto podmienku spĺňali traja členovia komisie. Tretinu členov môžu tvoriť odborníci zo zahraničia. V hodnotenom období spĺňali túto podmienku dvaja členovia (jeden z Česka a jeden z Maďarska). V porovnaní s predchádzajúcim obdobím sa počet zástupcov z praxe zvýšil o jedného, počet zástupcov zo zahraničia zostal nezmenený. Menný zoznam členov Akreditačnej komisie, ako aj priebeh zmien počas hodnoteného obdobia je uvedený v *prílohe 1* tejto správy.

Komisia v súlade s § 81 ods. 10 zákona o vysokých školách a čl. 7 ods. 2 štatútu AK mala v hodnotenom období zriadené stále pracovné skupiny (ďalej len „stále PS“) a dočasné pracovné skupiny (ďalej len „dočasné PS“), ktoré pripravovali stanoviská k žiadostiam o akreditáciu jednotlivých činností vysokých škôl a k žiadostiam o komplexnú akreditáciu, k návrhom na zmeny v sústave študijných odborov, ako aj k ďalším žiadostiam, ktoré boli komisii predkladané v súlade s § 82 ods. 2 písm. d), e), g) a h) zákona o vysokých školách.

K 31. 12. 2015 mala komisia zriadených 25 stálych PS a viac ako 40 dočasných PS, predovšetkým na práce spojené s komplexnými akreditáciami vysokých škôl.

Členov stálych PS aj dočasných PS vymenúval predseda komisie v súlade so štatútom AK a zásadami zostavovania PS AK prijatými na 62. ZAK v roku 2011, ktoré sa opierajú o princíp nezávislosti, objektívnosti, nestrannosti a profesionality.

Činnosť komisie materiálne a finančne zabezpečuje MŠVVaŠ SR, ktoré má na tento účel v rámci štruktúry ministerstva zriadený osobitný samostatný útvar, Sekretariát Akreditačnej komisie (ďalej len „Sekretariát AK“). Sekretariát AK vedie riaditeľ, ktorý súčasne vykonáva aj funkciu tajomníka komisie. V hodnotenom období túto funkciu vykonávala RNDr. Mária Holická. Sekretariát AK je erudovaným pomocníkom komisie, ktorý okrem administratívno-organizačných a materiálno-finančných úloh veľmi kvalitne zvláda aj odborné práce, orientuje členov komisie v množstve nových predpisov, ktoré súvisia so spracúvanou dokumentáciou, napr. s ochranou osobných údajov, bezpečnostnými projektmi informačných systémov a inými. Komisia konštatuje, že v roku 2015 prišlo k výraznému zlepšeniu priestorového vybavenia Sekretariátu AK, a to presťahovaním z Konventnej ulice 1 do nových priestorov na Stromovej 9 v Bratislave.

Hlavnou činnosťou v hodnotenom období pre komisiu boli práce na komplexnej akreditácii činností 22 vysokých škôl a nová aktivita zameraná na identifikovanie špičkových tímov vysokých škôl v SR, ktorá má do budúcnosti napomáhať zvyšovaniu kvality vysokoškolského vzdelávania.

Identifikácia špičkových vedeckých tímov vysokých škôl na Slovensku

Komisia na 76. zasadnutí v Tatranských Zruboch v dňoch 2. až 4. apríla 2014 odsúhlasila uznesením č. 76.9.1 pilotný projekt **Identifikácia špičkových vedeckých tímov vysokých škôl na Slovensku**, ktorého hlavnými cieľmi sú:

1. Identifikovať v jednotlivých vedeckých alebo umeleckých oblastiach vedecké/umelecké osobnosti, kolektívy a pracoviská vysokých škôl s vysoko nadpriemernými výsledkami v slovenskom meradle, ktoré sa významne presadili na medzinárodnej vedeckej alebo umeleckej scéne.
2. Zverejniť v abecednom poradí, v ktorých oblastiach výskumu (ďalej len „OV“) a na ktorých pracoviskách tieto tímy a k nim prislúchajúce osobnosti pracujú.
3. Upriamiť pozornosť mladej generácie na to, že aj na Slovensku sú pracoviská, kde sa stretne s osobnosťami, uznávanými v európskom a svetovom meradle, môže sa na takých pracoviskách vzdelávať, podieľať sa na ich vysokej vedeckej alebo umeleckej úrovni a získať kontakty so svetom.
4. Motivovať tímy a pracoviská, ktoré majú potenciál v blízkej budúcnosti dosiahnuť špičkové, medzinárodne akceptované výsledky.
5. Argumentačne presvedčiť Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR (v skratke „MŠVVaŠ SR“) a vládu SR, že špičkové pracoviská a osobnosti si zaslúžia vysokú morálnu, spoločenskú a v tej súvislosti aj finančnú podporu. Finančná podpora vo forme mimoriadnej dotácie pre špičkové tímy a pracoviská je dôležitá na podporenie ich výskumnej práce.
6. Prispieť k vytvoreniu podmienok a kritérií na udelenie grantov pre špičkové pracoviská zo strany grantových agentúr a sponzorov, zameraných na rozvoj vedeckej produkcie, napr. aj v zmysle nadštandardnej podpory štúdia a práce doktorandov a prostriedkov postačujúcich na prijatie postdoktorandov, ako je to bežné v zahraničí. Upriamiť pozornosť potenciálnych sponzorov vrátane súkromnej sféry na špičkové tímy a ich pracoviská.
7. Upozorniť aj decíznu sféru, že ak sa neuskutočnia kroky, ktoré podporia jestvujúce špičky a ak sa nezlepší financovanie vysokých škôl a vedeckých pracovísk ako celku aspoň na priemer podielu HDP výdavkov na vedu v Európskej únii, veda v Slovenskej republike bude v porovnaní so svetom upadať čoraz rýchlejšie.

Všetci členovia špičkového tímu sa musia významne podieľať na vzdelávaní; na zabezpečenie nepretržitosti vysokej kvality musel byť v zostave aspoň jeden člen mladší ako 40 rokov. Pri hodnotení tímu nerozhodovali extenzívne parametre, napr. počet publikácií a ďalších vytvorených diel. Podstatné boli len diela a počiny, ktoré možno považovať za mimoriadne významné v medzinárodnom kontexte. Ide najmä o významné knižné diela (vrátane priekopníckych diel národného dedičstva a kultúry), publikácie, ktoré majú mimoriadny citačný ohlas vo svetovej vedeckej komunite, prezentácie v zahraničí najmä v podobe pozvaných prednášok na kongresoch (v oblasti umenia napr. výstav, vystúpení na medzinárodných fórach atď.), v technickej oblasti o udelené medzinárodné, európske a národné patenty, realizované technické diela, overené nové technológie, priemyslové vzory, softvér, unikátne diagnostické a liečebné postupy a iné. Bol posúdený aj spoločenský prínos týchto mimoriadnych diel a počinov aj vo forme ekonomického prínosu.

Na základe výzvy AK predložili vysoké školy na posúdenie 77 návrhov, pričom proces ich hodnotenia prebiehal v niekoľkých etapách. V prvej etape sa k všetkým návrhom vyjadrili stále PS AK podľa toho, ku ktorej oblasti výskumu (OV) patrili navrhnuté tímy. V prípade interdisciplinárneho výskumu sa prioritne k návrhu vyjadrovala stále PS podľa dominantného podielu príslušnej OV, ako ho určili samotné tímy. Stále PS vyhodnotili všetky podstatné informácie uvedené v návrhoch. Na základe kritérií, ako ich vypracovala, schválila a zverejnila AK vo výzve na predkladanie návrhov na zaradenie medzi špičkové vedecké tímy, navrhli stále PS na ďalšie posudzovanie 44 tímov. K týmto návrhom AK požiadala o vyjadrenie aj zahraničných expertov.

V ďalšej etape sa k návrhom vyjadrila dočasná PS, ktorá na každý návrh špičkového tímu určila dvojicu svojich členov nepatriacich do OV, v ktorej sa tím posudzoval v prvej etape, na jeho ďalšie posúdenie. Týmto krokom, pracovne nazvaným „cross checking“, sa dočasná PS usilovala zjednotiť rôzne pohľady stálych PS na návrhy špičkových tímov.

Záverečné odsúhlasenie špičkových tímov sa uskutočnilo na 86. zasadnutí AK konanom v Tatranských Zruboch v dňoch 27. – 29. mája 2015. Zo strany komisie bolo ako špičkových akceptovaných 37 vedeckých tímov vysokých škôl z pôvodného počtu 77. O výsledku celej aktivity bola verejnosť informovaná prostredníctvom webového sídla AK, ako aj v médiách.

1. PÔSOBNOSŤ KOMISIE

Komisia sa v súlade s § 82 ods. 2 zákona o vysokých školách vyjadruje

- a) o spôsobilosti vysokej školy uskutočňovať študijný program oprávňujúci udeliť jeho absolventom akademický titul,
- b) o spôsobilosti nevysokoškolských inštitúcií podieľať sa na uskutočňovaní doktorandského študijného programu,
- c) o spôsobilosti vysokej školy uskutočňovať habilitačné konanie a konanie na vymenúvanie profesorov,
- d) o návrhoch na zriadenie, zlúčenie, splynutie, rozdelenie, zrušenie, zmenu názvu alebo zmenu sídla verejnej vysokej školy alebo štátnej vysokej školy, fakulty verejnej vysokej školy alebo fakulty štátnej vysokej školy,
- e) o návrhu na udelenie štátneho súhlasu právnickej osobe, ktorá chce pôsobiť ako súkromná vysoká škola,
- f) o návrhu na zmenu, resp. doplnenie sústavy študijných odborov,
- g) k splneniu kritérií schválených podľa § 12 ods. 1 písm. e) zákona o vysokých školách na návrh ministerstva školstva (od 1. 1. 2013 v zmysle novely zákona o vysokých školách),
- h) o ďalších návrhoch týkajúcich sa vysokého školstva, ktoré jej predloží minister školstva.

1a) Spôsobilosť vysokej školy uskutočňovať študijný program

Akreditácia jednotlivých činností je špecifickým spôsobom hodnotenia v tom, že sa posudzuje, či študijný program (ďalej len „ŠP“) spĺňa požadované kritériá aspoň na štandardnej úrovni. Jej výsledkom je odporúčanie priznať, alebo nepriznať spôsobilosť. Takéto odporúčanie prijíma komisia pri študijnom programe na štandardnej úrovni a rovnako aj pri excelentnom študijnom programe. V prípade potreby stále PS overujú skutočnosti uvedené v žiadostiach v priestoroch žiadateľa, vrátane pracovísk v zahraničí.

V hodnotenom období komisia posúdila 168 žiadostí o akreditáciu študijných programov (v tomto počte nie sú zahrnuté žiadosti posudzované v rámci komplexnej akreditácie). Prehľad počtu posudzovaných žiadostí na jednotlivých vysokých školách, ako aj ich mieru úspešnosti v hodnotenom období uvádzame v *tabuľke 1a/1*.

Úspešnosť akreditácií

Miera úspešnosti vysokých škôl v procese akreditácie je rôzna. Niektoré vysoké školy dokážu pripraviť len úspešné študijné programy. Sú však aj také vysoké školy, ktorým komisia odporučila priznať spôsobilosť len na niektoré študijné programy, resp. s časovým obmedzením. Úspešnosť vysokých škôl v prípade pozitívneho vyjadrenia AK k žiadostiam sa pohybuje okolo 65 % a percento neúspešne posúdených žiadostí okolo 31 %.

Lehota na posúdenie

Komisia posudzuje množstvo predložených žiadostí týkajúcich sa študijných programov všetkých stupňov, pričom vyjadrenie k nim sa viaže na lehotu 150 dní od prijatia úplných podkladov. V tejto lehote komisia neuzavrela len malé percento žiadostí; dôvodom boli zväčša skutočnosti, ktoré nebolo možné predvídať (napr. onemocnenie predsedu stálej PS a iné objektívne skutočnosti). Tak ako sa celý proces posudzovania žiadostí začína na vysokej škole, ktorá zostavuje žiadosť, tak aj kvalita (včasnosť, efektívnosť, objektivnosť) jej posúdenia závisí už od toho, aká kvalitná je samotná žiadosť. Zákonodarca to predpokladal, a preto sa lehota určená v predpisoch začína až predložením úplnej žiadosti, nie jej podaním. Komisia musí najprv preskúmať, či je žiadosť úplná a ak nie je, vyzvať žiadateľa, aby ju doplnil. Žiadateľom sa môže zdať, že ich žiadosť je na komisii už dlhší čas; v zmysle predpisu tomu tak nie je. Dôležité si je tiež uvedomiť, že predpisy poznajú len jediný dôvod, pre ktorý má komisia vyzvať žiadateľa na doplnenie žiadosti – jej neúplnosť. Formálne to komisia rešpektuje. Vecná povaha chýbajúcich podkladov je spravidla taká, že si vyžaduje najprv zmeniť faktický stav na vysokej škole, aby sa o ňom mohli uviesť doplnené skutočnosti do žiadosti.

V súvislosti s podávaním žiadosti o akreditáciu študijných programov je potrebné spomenúť nový elektronický spôsob predkladania žiadosti a jej podkladov, ktorý je výsledkom aplikácie novely nariadenia vlády. Prílohy, ako aj samotná žiadosť sa predkladajú elektronicky prostredníctvom webového sídla komisie www.akredkom.sk.

Počty posudzovaných ŠP 1.,2., a 3. stupňa za hodnotené obdobie

tabuľka 1a/1

Vysoká škola (skratka)		Je spôsobilá	Nie je spôsobilá	Žiadosti stiahnuté rektorom	Celkový počet/podiel úspešností podaných žiadostí z VŠ o ŠP v [%]
1.	AM	2	1	0	3/67
2.	AU	2	1	0	3/67
3.	DTI	3	4	1	8/38
4.	VŠG	1	7	0	8/13
5.	KU	2	3	0	5/40
6.	HUAJA	4	0	0	4/100
7.	PU	5	1	0	6/83
8.	PEVŠ	3	6	1	10/30
9.	SEVŠ	0	3	0	3/0
10.	SPU	5	2	0	7/71
11.	STU	5	0	0	5/100
12.	TnUAD	0	1	0	1/0
13.	TTU	2	3	0	5/40
14.	TUKE	17	2	0	19/89
15.	TU Z	3	1	0	4/75
16.	UCM	9	3	1	13/69
17.	UJS	5	3	0	8/63
18.	UK	11	2	3	16/69
19.	UKF	4	0	0	4/100
20.	UMB	8	3	0	11/73
21.	UPJŠ	3	0	0	3/100
22.	VŠDan	6	5	0	11/55
23.	VŠM	0	1	0	1/0
24.	ISM	3	0	0	3/100
25.	VŠMU	5	0	0	5/100
26.	VŠZaSP	1	0	0	1/100
27.	ŽU	1	0	0	1/100
Celkom		110	52	6	168/65

Overovanie výsledku opatrení – ŠP

V prípade priznania práv vysokým školám **s časovým obmedzením** (§ 83 ods. 8 zákona o vysokých školách) alebo pri **pozastavení priznaných práv** vysokým školám (§ 83 ods. 9 zákona o vysokých školách) vysoké školy sú povinné v určenej lehote predložiť správu na odstránenie nedostatkov, pre ktoré prišlo k časovému obmedzeniu, resp. pozastaveniu práv. Následne takáto správa z vysokej školy bola zaslaná komisii na overenie výsledkov prijatých opatrení. Prehľad spracovaných správ k jednotlivým študijným programom za hodnotené obdobie je uvedený v *tabuľke 1a/2*. V hodnotenom období komisia overovala v súlade s § 83 ods. 8 a 9 zákona o vysokých školách výsledky prijatých opatrení na 16 vysokých školách.

Prehľad spracovaných správ podľa vysokých škôl

tabuľka 1a/2

Vysoká škola		ŠP spolu	ŠP časové obmedzenie	ŠP pozastavené práva
1.	DTI	1	1	0
2.	KU	5	0	5
3.	PU	7	4	3
4.	STU	3	0	3
5.	SEVŠ	6	6	0
6.	SZU	1	0	1
7.	TnUAD	2	1	1
8.	TTU	1	0	1
9.	TUKE	2	0	2
10.	TU Z	1	0	1
11.	UK	3	0	3
12.	UKF	1	0	1
13.	UPJŠ	2	0	2
14.	UVLF	1	0	1
15.	VŠMU	2	0	2
16.	ŽU	7	0	7
Celkom		45	12	33

1b) Spôsobilosť nevyšsoškolskej inštitúcie podieľať sa na uskutočňovaní doktorandského študijného programu

Komisia za hodnotené obdobie posúdila 11 žiadostí z nevyšsoškolských inštitúcií (ďalej len „NI“), ktoré sú právnickou osobou vykonávajúcou výskum a vývoj na území Slovenskej republiky a ktoré požiadali o posúdenie spôsobilosti podieľať sa na uskutočňovaní doktorandského ŠP v spolupráci s niektorou z vysokých škôl pre príslušný študijný odbor (§ 86 v súčinnosti s § 55 zákona o vysokých školách). Prehľad žiadostí NI a spolupracujúcich vysokých škôl uvádzame v tabuľke 1b/1.

Úspešnosť nevyšsoškolských inštitúcií v akreditácii sa pohybovala vo vzťahu k počtu podaných žiadostí okolo 81 % a percento neúspešne posúdených žiadostí okolo 18 %.

Počty posudzovaných doktorandských ŠP na NI za hodnotené obdobie

tabuľka 1b/1

NI (spolupracujúca vysoká škola)	Riaditeľ stiahol žiadosť	NI je spôsobilá	NI nie je spôsobilá	Celkový počet/podiel úspešných študijných programov v [%]
SAV Bratislava Prognostický ústav Ústav materiálov a mechaniky strojov Ústav hydrologie Ústav merania (STU)	0	3	1	4/75
Ústav výskumu sociálnej komunikácie SAV, Bratislava (TTU)	0	1	0	1/100

Slavistický ústav Jána Stanislava SAV Bratislava (UKF)	0	1	0	1/100
SAV Bratislava: Fyzikálny ústav Ústav orientalistiky Sociologický ústav (UK)	0	2	1	3/66,7
Ústav experimentálnej fyziky SAV Košice (UPJŠ)	0	2	0	2/100
Celkom	0	9	2	11/81,8

Overovanie výsledku opatrení – NI

Komisia overila výsledok opatrení na odstránenie nedostatkov na základe správy zaslanej nevysokoškolskou inštitúciou MŠVVaŠ SR v súlade s § 83 ods. 8 platného zákona o VŠ.

Prehľad spracovaných správ nevysokoškolských inštitúcií

(NI) (spolupracujúca vysoká škola)	Návrh AK na priznanie práv s časovým obmedzením
Ústav orientalistiky SAV (UK)	1

1c) Spôsobilosť vysokej školy uskutočňovať habilitačné konanie a konanie na vymenúvanie profesorov

V hodnotenom období bolo v súlade s platnými kritériami pre akreditáciu habilitačného konania a konania na vymenúvanie profesorov (ďalej len „HVK“) posúdených 11 žiadostí zo 4 vysokých škôl (v tomto počte nie sú zahrnuté žiadosti posudzované v rámci komplexnej akreditácie). Prehľad vyjadrení komisie k žiadostiam vysokých škôl uvádzame v *tabuľke 1c/1*.

Úspešnosť vysokých škôl v podávaní žiadostí o HKV sa pohybovala okolo 45 %, neúspešnosť okolo 36 % a v dvoch prípadoch rektori vzali žiadosti späť v súlade s § 83 ods. 17 platného zákona o vysokých školách.

Počty vyjadrení k žiadostiam vysokých škôl o HVK

tabuľka 1c/1

Vysoká škola		Vzatie späť žiadosti rektorom	VŠ je spôsobilá	VŠ nie je spôsobilá	Celkový počet/podiel úspešných študijných odborov v [%]
1.	PEVŠ	0	0	3	3/0
2.	TTU	1	1	0	2/50
3.	TUKE	1	2	1	4/50
4.	UK	0	2	0	2/100
Celkom		2	5	4	11/45,5

Overovanie výsledku opatrení – HVK

V prípade priznania práv vysokým školám **s časovým obmedzením** (§ 83 ods. 8 zákona o vysokých školách) alebo pri **pozastavení priznaných práv** vysokým školám (§ 83 ods. 9 zákona o vysokých školách) vysoké školy sú povinné v určenej lehote predložiť správu na odstránenie nedostatkov, pre ktoré prišlo k časovému obmedzeniu, resp. pozastaveniu práv. Následne je takáto správa z vysokej školy

zaslaná komisii na overenie výsledkov prijatých opatrení. Prehľad spracovaných správ k jednotlivým HVK za hodnotené obdobie uvádzame v *tabuľke 1c/2*.

Počty vyjadrení k správam o prijatých opatreniach na odstránenie nedostatkov *tabuľka 1c/2*

Vysoká škola		HVK časové obmedzenie	HVK pozastavené práva	Spolu
1.	EU	1	0	1
2.	PEVŠ	1	0	1
3.	UK	1	0	1
Celkom		3	0	3

1d) Vyjadrenia o návrhoch na zriadenie, zlúčenie, splynutie, rozdelenie, zrušenie, zmenu názvu alebo zmenu sídla verejnej vysokej školy, štátnej vysokej školy, fakulty verejnej vysokej školy alebo fakulty štátnej vysokej školy

Komisia posúdila dve žiadosti týkajúce sa zriadenia fakulty a zmeny názvu fakulty verejnej vysokej školy. Prehľad prerokovaných žiadostí z jednotlivých vysokých škôl uvádzame v *tabuľke 1d*.

tabuľka 1d

Prehľad žiadostí podľa vysokých škôl

Vysoká škola	Vyjadrenie komisie
KU	zriadenie Právnickej fakulty Katolíckej univerzity v Ružomberku rektor žiadosť vzal späť
ŽU	zmena názvu fakulty <u>pôvodný názov</u> : Fakulta špeciálneho inžinierstva Žilinskej univerzity <u>navrhovaný názov</u> : Fakulta bezpečnostného inžinierstva Žilinskej univerzity súhlas (76. ZAK)

1e) Vyjadrenia o návrhu na udelenie štátneho súhlasu právnickej osobe, ktorá chce pôsobiť ako súkromná vysoká škola

V hodnotenom období sa komisia vyjadrila k dvom žiadostiam na zriadenie súkromnej vysokej školy. Prehľad vyjadrení komisie v rámci tejto pôsobnosti je uvedený v *tabuľke 1e*.

Prehľad žiadostí o vyjadrenie sa k návrhu na udelenie štátneho súhlasu *tabuľka 1e*

Právnická osoba žiadajúca pôsobiť ako súkromná vysoká škola v SR	Vyjadrenie komisie (číslo zasadnutia)
<u>Právnická osoba</u> : Technologický Inštitút A. Ruprechta, a. s., so sídlom v Bratislave <u>Navrhovaný názov</u> : Technologický Inštitút A. Ruprechta so sídlom v Šamoríne	súhlas s udelením štátneho súhlasu (78. ZAK)
<u>Právnická osoba</u> : COGNOS Slovakia, s. r. o., so sídlom v Banskej Bystrici <u>Navrhovaný názov</u> : Vysoká škola ekonómie a podnikania so sídlom v Banskej Bystrici	nesúhlas s udelením štátneho súhlasu (80. ZAK)

1f) Vyjadrenia o návrhu na zmenu v sústave študijných odborov

Sústava študijných odborov (ďalej iba „SŠO“) vydaná rozhodnutím ministra školstva 16. 12. 2002 č. 2090/2002-sekr. bola už viackrát novelizovaná. Komisia v hodnotenom období posudzovala zmeny v sústave študijných odborov a poskytla svoje stanovisko MŠVVaŠ SR tak, ako je uvedené v *tabuľke 1f*.

Prehľad vyjadrení AK k návrhom na zmeny v Sústave študijných odborov SR

tabuľka 1f

ZAK	Študijný odbor	Návrh VŠ	Vyjadrenie AK
75.	3.1.6. politológia 3.1.8. teória politiky	vyjadrenie AK k pripomienkam zásadného charakteru vzneseným k uzneseniu 71.4.6	nesúhlas
76.	2.1.30. orientálne jazyky a literatúry	zmena opisu ŠO a názvu ŠO na orientálne jazyky a literatúry	súhlas
76.	lesnícke technológie	nový ŠO	súhlas
76.	ekosystémové služby lesov	nový ŠO	súhlas
76.	5.2.45. konštrukcie a procesy výroby drevárskych výrobkov	zmeny v opise so zaradením možnosti štúdia aj v 1. a 2. stupni	súhlas
76.	5.2.57. kvalita produkcie	doplnenie príbuzných ŠO	nesúhlas
76.	3.1.9. psychológia	zmeny v opise	súhlas
76.	2.1.37. muzikológia	zmeny v opise	súhlas
76.	5.2.50. výrobná technika	doplnenie príbuzných ŠO	súhlas
77.	3.3.3. ekonomická teória	zmena názvu	nesúhlas
77.	1. výchova a vzdelávanie 1.1. učiteľstvo, vychovávateľstvo a pedagogické vedy	zmeny v opisoch a ich štruktúre	nesúhlas
77.	5.2.59. doprava	zmeny v opise	súhlas
77.	5.2.60. poštové technológie	zmeny v opise	súhlas
77.	8.2.1. dopravné služby	zmeny v opise	súhlas
77.	8.2.2. poštové služby	zmeny v opise	súhlas
77.	5.1.7. aplikovaná mechanika	doplnenie príbuzných ŠO	súhlas
77.	2.2.2. tanečné umenie	zmeny v opise	súhlas
78.	4.2.4. genetika	doplnenie príbuzných študijných odborov	súhlas
78.	5.2.39. hutníctvo	zmena v opise týkajúca sa začlenenia ŠO 5.2.40. hutníctvo kovov s možnosťou štúdia vo všetkých troch stupňoch	súhlas
78.	5.2.50. výrobná technika	vyjadrenie AK k pripomienke	nesúhlas
78.	2.1.19. dejiny a teória divadelného umenia	zmeny v opise (úprava akademického titulu)	súhlas
78.	2.1.20. dejiny a teória filmového umenia a multimédií	zmeny v opise (úprava akademického titulu)	súhlas
84.	2.2.3. hudobné umenie	doplnenie príbuzných študijných odborov	súhlas
88.	3.4.8. medzinárodné právo	doplnenie príbuzných študijných odborov	súhlas
89.	3.1.1. sociológia	zmeny v opise	nesúhlas

1g) Vyjadrenie k splneniu kritérií schválených pre habilitačné konanie a vymenúvacie konanie

Komisia sa v rámci tejto pôsobnosti na základe vyžiadania ministra školstva vyjadrovala v hodnotenom období k splneniu kritérií, ktoré majú vysoké školy prijaté na vymenúvacie konanie. Prehľad o počte

overovaní dodržiavania kritérií v rámci vymenúvacích konaní na príslušných vysokých školách je uvedený v *tabuľke 1g/1*.

Prehľad vyjadrení v rámci overovania – vymenúvacie konanie („prof.“)

tabuľka 1g/1

Rok	Počet overovaní	Výsledok overovania		Návrh na odňatie práv v študijnom odbore
		splnenie kritérií	nesplnenie kritérií VŠ	
2014	102	100	2	1. veterinárske vedy 2. právo a medzinárodné vzťahy
2015	63	62	1	1. projektovanie, inžinierstvo, technológie a vodné hospodárstvo
Celkom	165	162	3	3

Na základe podnetu z MŠVVaŠ SR Akreditačná komisia overovala splnenie kritérií, ktoré majú vysoké školy prijaté na habilitačné konanie. Prehľad o počte overovaní dodržiavania kritérií v rámci vymenúvacích konaní na príslušných vysokých školách je uvedený v *tabuľke 1g/2*.

Prehľad vyjadrení v rámci overovania – habilitačné konanie („doc.“)

tabuľka 1g/2

Rok	Počet overovaní	Výsledok overovania	Návrh na odňatie práv v študijnom odbore
2014	1	nesplnenie kritérií	sociálna práca

1.1. Pôsobnosť komisie súvisiaca s overovaním dodržiavania kritérií, za ktorých boli vysokým školám priznané zodpovedajúce práva pre jednotlivé akreditačné činnosti

Komisia sa zaoberala aj oznámeniami vysokých škôl o zmenených skutočnostiach (celkovo 181), ktoré zásadným spôsobom ovplyvňujú kvalitu vzdelávacieho procesu na ich vysokých školách a sú podstatné na uspokojivé plnenie jednotlivých kritérií. Zmeny, ktoré vysoké školy oznamovali komisii, v prevažnej miere súviseli najmä so zmenou učiteľov na postoch garantov, resp. spolugarantov. Tieto boli spôsobené napr. dosiahnutím veku 65, resp. 70 rokov, odchodmi garantov na iné pracoviská, ale aj úmrtiami garantov. Prehľad oznámení za jednotlivé vysoké školy je uvedený v *tabuľke 1.2*.

Prehľad počtu žiadostí týkajúcich sa oznámenia zmien v akreditovaných ŠP, HVK

tabuľka 1.2

Vysoká škola		Počet prerokovaných žiadostí	Dôvod*
1.	AOS	6	ZG
2.	APZ	3	ZG
3.	DTI	1	ZG
4.	EU	12	ZG
5.	VŠG	1	ZG
6.	KU	5	ZG
7.	PEVŠ	9	ZG
8.	PU	10	ZG
9.	SEVŠ	10	ZG, MTZ
10.	SPU	3	ZG
11.	STU	15	ZG
12.	SZU	1	ZS
13.	TnUAD	1	ZG
14.	TTU	7	ZG
15.	TU Z	5	ZG
16.	UCM	3	ZG
17.	UJS	6	ZG
18.	UK	30	ZG
19.	UKF	4	ZG
20.	UMB	18	ZG

1.2. Iniciácia akreditačných činností

V prípade, že komisia po oznámení zmien vysokými školami overením skutočností v súlade s § 83 ods. 11 zákona o vysokých školách (a od 1. 1. 2013 **v súlade s § 83 ods. 12 novely zákona o vysokých školách**) zistila, že vysoká škola prestala plniť niektoré z kritérií, za ktorých jej bola príslušná činnosť akreditovaná, iniciovala akreditáciu príslušnej činnosti. Prehľad iniciácií akreditačných činností za hodnotené obdobie uvádzame v tabuľke 2b.

Počty študijných programov (ŠP), habilitačných konaní a vymenúvacích konaní (HKV), pre ktoré komisia v hodnotenom období iniciovala akreditáciu

tabuľka 1.2b

VŠ		ŠP	HKV
1.	PEVŠ	2	0
2.	SEVŠ	3	0
3.	VŠDan	1	0
Celkom		6	0

1.3. Komplexná akreditácia činností vysokej školy

V roku 2013 komisia začala práce na novom cykle komplexných akreditácií a určila termíny začiatkov pre jednotlivé vysoké školy, ktoré uvádzame v *prilohe 2* tejto správy.

Komplexná akreditácia (KA) sa týkala 22 VŠ (19 verejných, 1 štátnej a 2 súkromných VŠ). V priebehu septembra až decembra 2014 Akreditačná komisia (AK) navštívila všetky hodnotené vysoké školy, ako aj ich pracoviská mimo sídla VŠ (tzv. detašované pracoviská). V priebehu mesiacov október až december roku 2014 všetkých 25 stálych pracovných skupín (PS) posúdilo študijné programy (ŠP) a žiadosti o habilitačné konanie a vymenúvacie konanie (HVK), ako aj publikačné výstupy akademických zamestnancov (KZU-1) a doktorandov (KZU-2).

Akreditačná komisia hodnotila výskumnú, umeleckú, vývojovú a ďalšiu tvorivú činnosť VŠ (ďalej len „výskum“) za hodnotené obdobie rokov 2008 – 2013, pričom hodnotila

- a) výstupy výskumu (ďalej „atribút výstupov“)
- b) prostredie pre výskum (ďalej tiež „atribút prostredia“)
- c) ocenenie výsledkov výskumu (ďalej tiež „atribút ocenenia“)

Kritérium KZU-1:

Výsledky hodnotenia úrovne výskumnej činnosti vysokej školy

Požiadavka:

„Vysoká škola dosahuje v najmenej 60% hodnotených oblastiach výskumu, v ktorých má v hodnotenom období absolventa študijného programu druhého a/alebo tretieho stupňa, po jednotlivých súčastiach vysokej školy celkové hodnotenia výskumu podľa § 84 ods. 4 písm. d) zákona hodnotu najmenej B.“

Kritérium KZU-2:

Výstupy výskumnej, umeleckej činnosti študentov a absolventov doktorandského štúdia

Požiadavka:

„Vysoká škola dosahuje v najmenej 60% hodnotených oblastiach výskumu, v ktorých mala v hodnotenom období akreditovaný študijný program tretieho stupňa, po jednotlivých súčastiach vysokej školy hodnotenie atribútu výstupu študentov doktorandských študijných programov najmenej C+.“

Kritérium KZU-3:

Podiel oblastí výskumu, v ktorých vysoká škola poskytuje aj doktorandské študijné programy

Požiadavka:

„Vysoká škola má k 31. októbru posledného roka hodnoteného obdobia študentov doktorandského štúdia v najmenej 60 % oblastí výskumu, v ktorých má k uvedenému dátumu akreditovaný študijný program prvého alebo druhého stupňa. Oblasti výskumu sa posudzujú samostatne po jednotlivých súčastiach vysokej školy.“

AK sa v priebehu roku 2015 (január až august) týmito hodnoteniami zaoberala na deviatich zasadnutiach. Treba uviesť, že v tomto období komisia 4 mesiace pracovala bez troch členov AK a podpredsedu AK, ktorí neboli vymenovaní vládou Slovenskej republiky.

AK vykonala enormné množstvo práce, posúdila 4 877 ŠP a 439 HVK; štatistika vyjadrení je uvedená v *tabuľke 3.1/1* a *tabuľke 3.1/2*. Treba objektívne priznať, že veľká časová náročnosť akreditačného procesu bola spôsobená aj tým, že AK naraz posudzovala všetky vysoké školy. Na druhej strane boli tieto vysoké školy posúdené v rovnakom čase, publikačné výstupy v príslušnej oblasti výskumu boli posudzované rovnakou pracovnou skupinou – výsledky sú teda objektívne s možnou rovnakou chybou.

Štatistika vyjadrení AK ku ŠP

tabuľka 3.1/1

Študijné programy (ŠP)	Počet	(%)
Spolu	4 877	100

z toho s vyjadrením:

nie je spôsobilá (§ 83 ods. 9 zákona)	412	8,45
je spôsobilá s časovým obmedzením na dva roky (§ 83 ods. 8 zákona)	170	3,49
je spôsobilá s časovým obmedzením do konca akademického roka, v ktorom garant dovŕši vek 70 rokov (§ 83 ods. 8 zákona; kritérium KSP-A6)	655	13,43
je spôsobilá na štandardnú dĺžku štúdia (§ 83 ods. 2 zákona, nový ŠP)	1 895	38,86
je spôsobilá do najbližšej komplexnej akreditácie (§ 83 ods. 7 zákona)	1 745	35,78

Štatistika vyjadrení AK k HVK

tabuľka 3.1/2

Habilitačné konanie a vymenúvacie konanie (HVK)	Počet	(%)
Spolu	439	100

z toho s vyjadrením:

nie je spôsobilá (§ 83 ods. 9 zákona)	55	12,53
je spôsobilá s časovým obmedzením na dva roky (§ 83 ods. 8 zákona)	22	5,01
je spôsobilá s časovým obmedzením do konca akademického roka, v ktorom garant dovŕši vek 70 rokov (§ 83 ods. 8 zákona; kritérium KHKV-A5)	121	27,56
je spôsobilá do najbližšej komplexnej akreditácie (§ 83 ods. 7 zákona)	241	54,90

V tabuľke 3.1/3 je uvedená štatistika vyjadrení AK k ŠP v rámci KA hodnotených 22 vysokých škôl podľa jednotlivých oblastí výskumu a v tabuľke 3.1/4 k žiadostiam HVK.

Štatistika vyjadrení AK k ŠP podľa oblastí výskumu

tabuľka 3.1/3

Oblasť výskumu	Spolu za OV*	s vyjadrením				
		Nie je spôsobilá (§ 83 ods. 9 zákona)	Spôsobilá s časovým obmedzením na dva roky (§ 83 ods. 8 zákona)	Spôsobilá s časovým obmedzením do konca akademického roka, v ktorom garant dovŕši vek 70 rokov	Spôsobilá na štandardnú dĺžku štúdia (§ 83 ods. 2 zákona, nový ŠP)	Spôsobilá do najbližšej komplexnej akreditácie (§ 83 ods. 7 zákona)
OV 1	745	123	78	102	227	215
OV 2	711	57	6	143	278	227
OV 3	110	0	0	21	41	48
OV 4	149	5	3	21	72	48
OV 5	159	12	4	25	46	72
OV 6	326	44	7	35	143	97
OV 7	111	12	2	17	51	29
OV 8	506	27	26	25	274	154
OV 9.1	106	2	0	18	20	66
OV 9.2	83	3	0	22	26	32
OV 10	100	13	9	13	36	29
OV 11	112	4	1	3	61	43
OV 12	162	4	2	30	25	101
OV 13	84	3	8	14	10	49
OV 14	223	0	7	6	133	77
OV 15	128	2	0	8	86	32
OV 16	219	15	5	9	87	103
OV 17	95	16	3	11	45	20
OV 18	330	51	0	87	57	135
OV 19	127	0	0	15	63	49
OV 20	52	0	8	14	8	22
OV 21	62	5	1	4	41	11
OV 22	43	0	0	1	22	20
OV 23	51	12	0	4	24	11
OV 24	83	2	0	7	19	55

Spolu	4 877	412	170	655	1 895	1 745
--------------	--------------	------------	------------	------------	--------------	--------------

*OV – oblasť výskumu

Štatistika vyjadrení AK k HVK podľa oblastí výskumu

tabuľka 3.1/4

Oblasť výskumu	Spolu	Nie je spôsobilá (§ 83 ods. 9 zákona)	Spôsobilá s časovým obmedzením na dva roky (§ 83 ods. 8 zákona)	Spôsobilá s časovým obmedzením do konca akademického roka, v ktorom garant dovŕši vek 70 rokov (§ 83 ods. 8 zákona; kritérium KHKV-A5)	Spôsobilá do najbližšej komplexnej akreditácie (§ 83 ods. 7 zákona)
OV 1	20	6	2	2	10
OV 2	55	5	0	19	31
OV 3	15	1	0	4	10
OV 4	11	1	0	4	6
OV 5	16	1	4	3	8
OV 6	23	4	0	5	14
OV 7	15	4	0	5	6
OV 8	25	12	5	4	4
OV 9.1	6	0	0	2	4
OV 9.2	14	3	0	4	7
OV 10	11	2	3	3	3
OV 11	10	0	0	3	7
OV 12	25	2	0	7	16
OV 13	20	1	1	5	13
OV 14	31	0	1	8	22
OV 15	15	0	0	3	12
OV 16	22	3	2	4	13
OV 17	14	2	1	4	7
OV 18	50	5	0	21	24
OV 19	16	1	0	4	11
OV 20	8	1	3	2	2
OV 21	6	0	0	2	4
OV 22	3	0	0	0	3
OV 23	4	1	0	1	2
OV 24	4	0	0	2	2
Spolu	439	55	22	121	241

Získané výsledky

Objektívne treba konštatovať, že požiadavky poslednej akreditácie boli v porovnaní s rokom 2009 oveľa náročnejšie. Z predložených materiálov a z osobných návštev členov AK na jednotlivých vysokých školách vyplynula zvýšená aktivita najmä v počte, ale aj kvalite sledovaných scientometrických parametrov. Vďaka európskym fondom sa výrazne zlepšilo aj materiálno-technické a priestorové zabezpečenie vysokých škôl. Nemožno teda jednoznačne povedať, že úroveň VŠ u nás nenapreduje. Inou otázkou je napredovanie v porovnaní s vyspelým svetom; to je však už aj záležitosťou priorít spoločnosti a štátu.

AK konštatuje jednoznačné významné zvýšenie úrovne vedeckovýskumnej a publikačnej činnosti v oblasti KZU-1 aj napriek poznaniu, že ako stále otvorená otázka sa objavuje reflexia kvantity a kvality. Z komplexnej akreditácie 22 VŠ vyplýva, že máme 4 výborné univerzity – UK, STU, UPJŠ a TUKE –, v ich závese sú ŽU, SPU a TU Z. V tejto KA vyšla STU o niečo lepšie ako UK (lepšie hodnotenie KZU-2). Z hodnotených 22 VŠ bolo 16 zaradených medzi univerzitné VŠ. KZU-1 nespĺnila UVLF, KZU-2 nespĺnili UMB, KU a VŠM a KZU-3 UKF a TnUAD (tabuľka 3.1/5).

Prehľad plnenia kritérií KZU

tabuľka 3.1/5

VŠ	KZU-1 (plnenie v %)	KZU-1 (počet OV/počet OV spĺňajúcich podmienku)	KZU-2 (plnenie v %)	KZU-2 (počet OV/počet OV spĺňajúcich podmienku)	KZU-3 (plnenie v %)	KZU-3 (počet OV/počet OV spĺňajúcich podmienku)
UMB	94,44	18/17	45,45	11/5	66,66	18/12
SPU	100	11/11	70	10/7	90,9	11/10
APZ	100	1/1	100	1/1	100	1/1
UCM	83,33	6/5	66,66	6/4	70	10/7
TTU	88,88	9/8	75	8/6	88,88	9/8
AU	66,67	3/2	66,67	3/2	100	3/3
VŠMU	100	3/3	100	3/3	100	3/3
PU	72,22	18/13	69,23	13/9	72,22	18/13
VŠZaSP	100	2/2	100	2/2	100	2/2
VŠM	100	1/1	0	1/0	100	1/1
UK	89,65	29/26	66,67	24/16	89,29	28/25
ŽU	94,11	17/16	92,86	14/13	81,25	16/13
KU	72,72	11/8	57,14	7/4	63,64	11/7
UKF	84,21	19/16	81,80	11/9	57,14	21/12
UVLF	50	4/2	100	3/3	100	4/4
TnUAD	66,66	6/4	75	4/3	42,85	7/3
TU Z	80	10/8	75	8/6	75	8/6
VŠVU	100	2/2	100	2/2	100	1/1
STU	92,30	26/24	80,76	26/21	86,95	23/20
UPJŠ	86,67	15/13	91,67	12/11	75	16/12
TUKE	95	25/24	81,81	22/18	88	25/22
EU	85,71	7/6	71,42	7/5	85,71	7/6

Pozitíva

Možno konštatovať, že v porovnaní s predchádzajúcou KA nastal výrazný pozitívny posun v publikačnej činnosti, ďalej posun vo zvýšení úrovne vedeckovýskumnej činnosti (VVČ), ako aj v pedagogickej činnosti. Kladne možno hodnotiť zavedenie impakt faktoru (IF), Hirschovho indexu a citovanosti. Mladí zamestnanci, ako aj doktorandi začali sledovať IF časopisov, v ktorých budú publikovať. Veľkým úspechom cieľavedomého úsilia AK v posledných piatich rokoch je výrazné zníženie počtu tzv. detašovaných pracovísk (z asi 110 na menej ako 30). Pri záverečnom hodnotení sa VŠZaSP zaviazala v priebehu jedného roku výrazne znížiť počet týchto pracovísk.

Negatíva

Na niektorých pracoviskách je vysoký vekový priemer akademických zamestnancov, ako aj vysoký podiel zamestnancov – učiteľov s nižším úväzkom ako je 100 %, tzv. lietajúcich profesorov. Mená niektorých pedagógov sa vyskytujú na troch i štyroch univerzitách. Mnohé pracoviská majú aj nedostatočnú publikačnú činnosť akademických zamestnancov aj doktorandov. Mnohé publikačné výstupy zamestnancov a doktorandov sú len v slovenskom jazyku. Vysoké školy riešia problémy svojho rozvoja často oportunisticky: obsadzujú miesta profesorov prevažne vlastnými absolventmi – neusilujú sa o získanie nových ľudí s novými prístupmi. Vo svojej činnosti podliehajú kritériám financovania. Platenie podľa počtu študentov a nie podľa kvality ich výchovy je náš najväčší problém; v oblasti výskumu sme sa prispôbili požiadavkám publikovania. Výsledkom je, žiaľ, obrovské množstvo (10 000 ročne) konferenčných príspevkov, veľmi často nerecenzovaných, bez snahy presadiť sa v medzinárodnom meradle (publikovať recenzované články). Podobne je to aj s monografiami. Takéto práce sledujú len jeden cieľ: získať finančné prostriedky.

Tým, že si VŠ vybojovali potrebu znalosti kritérií rok dopredu, mnoho monografií bolo vydaných v roku 2013, napr. vo vydavateľstve Towarzystwo Slowaków w Polsce, vo vydavateľstvách v Miskolci a v Ostrave. Vyskytli sa aj také prípady, keď veľkú časť výstupov akademických zamestnancov predstavovali príspevky z jedinej konferencie v Bulharsku.

Na 88. zasadnutí AK ku KA v auguste 2015 bolo konštatované, že najväčšou slabinou prakticky všetkých vysokých škôl je slabšia publikačná činnosť doktorandov (KZU-2). Pre objektivnosť však treba uviesť, že také prísne kritérium – každý skončený doktorand alebo doktorand po dizertačnej skúške musí mať jeden publikačný výstup – sa v predchádzajúcej KA nevyskytlo. V niektorých oblastiach výskumu veľký počet skončených doktorandov nemá vôbec žiadny publikačný výstup. Kvalita VŠ je vždy taká, aká je kvalita prostredia, v ktorom pôsobia. Prostredie v tomto chápaní predstavuje nielen ekonomické, ale aj personálne zázemie. Na tých VŠ, kde tieto faktory excelujú (či už jednotlivito, alebo súbežne), sú aj excelentné pracoviská.

Rektorom VŠ sme preto v záverečných hodnotiacich správach odporúčali:

- nesústredovať publikovanie akademických zamestnancov a doktorandov vo vlastnom univerzitnom časopise,
- zvýšiť publikovanie v anglickom jazyku a v kvalitných časopisoch,
- nesústredovať sa na konferenčno-zborníkovú turistiku.

Zo získaných hodnôt A – D uvedených v *tabuľke 3.1/6* (KZU-1) a *tabuľke 7* (KZU-2) vyplýva určitá nestabilita kritérií hodnotenia. Jednu z možností, ako dosiahnuť stabilitu, v budúcnosti predstavuje doplnenie kritérií KZU-1 a KZU-2 o požiadavku kvality. Treba napríklad požadovať, aby VŠ aspoň v jednej OV dosiahla hodnotenie A, resp. A-. Takáto požiadavka by určovala, že VŠ univerzitného typu by mala byť v nejakom odbore mimoriadne dobrá. Doterajšie kritériá sledujú skôr dosiahnutie priemeru, resp. podpriemeru (hodnotenie C+ v KZU-2). Požiadavka kvality sa zdá byť mimoriadne tvrdá pre malé VŠ, ktoré majú len jednu alebo iba niekoľko OV. Na druhej strane vznik nových VŠ by mal byť motivovaný predovšetkým úsilím o dosiahnutie vyššej kvality, niečoho lepšieho, ako tu už doteraz bolo. Ak VŠ taký cieľ nemá, nemala by si nárokovať na označenie univerzitného typu. Ako vidieť z priloženej *tabuľky 3.1/7*, **ani jedna VŠ v žiadnej OV nedosiahla v KZU-2 hodnotenie A!** Väčšina hodnotení je v rozpätí B-, C+ a C; preto zaradenie VŠ do niektorej kategórie je dané viac-menej náhodne, ktorá z nich dosiahla viac C+ a menej C, resp. naopak.

KZU-1 hodnotených vysokých škôl

tabuľka 3.1/6

VŠ	Celkový profil kvality výskumnej činnosti jednotlivých oblastí výskumu vysokých škôl									Počet hodnotených OV na VŠ pre KZU-1
	A	A-	B+	B	B-	C+	C	C-	D	spolu
VŠMU	2	1								3
TU Z	3	1	4		2					10
APZ				1						1
EU		1	2	3					1	7
STU	11	6		6	1	2				26
VŠVU			1	1						2
UK	12	5	3	6	1		1		1	29
UMB	1	4	5	7	1					18
UVLF		1	1		1	1				4
VŠM			1							1
ŽU	2	6	4	4		1				17
TUKE	8	5	3	8			1			25
TTU		5	2	1			1			9
PU	2	4	2	5	2	3				18
UPJŠ	5	5	1	2	2					15
AU			1	1	1					3
SPU	3	3	2	3						11
UKF	2	2	6	6	2	1				19
TnUAD		2		2	1		1			6
KU		1	2	5		1	2			11
UCM	2	1		2	1					6
VŠZaSP	1	1								2

KZU-2 hodnotených vysokých škôl

tabuľka 3.1/7

VŠ	Celkový profil kvality výskumnej činnosti jednotlivých oblastí výskumu vysokých škôl									Počet hodnotených OV na VŠ
	A	A-	B+	B	B-	C+	C	C-	D,D+	spolu
VŠMU				1	1	1				3
TU Z					1	5	1			7
APZ						1				1
EU					1	4	1		1	7
STU		3	1	7	4	6	4		1	26
VŠVU					1	1				2
UK			2	1	8	5	7	1		24
UMB				1	3	1	5	1		11
UVLF			1	2						3
VŠM									1	1
ŽU				5	6	2	1			14
TUKE			1	11	2	4	2	2		22
TTU				2	1	3	2			8
PU				4	1	4	4			13
UPJŠ		1	1	3	4	2	1			12
AU					2		1			3
SPU				1	3	3	1	1	1	10
UKF				2	2	5	1	1		11
TnUAD					2	1	1			4
KU				1		3	3			7
UCM				1	1	2				4
VŠZaSP			1	1						2

Ako už bolo uvedené, šesť vysokých škôl nebolo navrhnutých na začlenenie medzi univerzitné vysoké školy. Päť z nich má podľa zákona o vysokých školách (§ 85 ods. 2) jeden rok na odstránenie nedostatkov. V súčasnosti Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR pripravuje výklad kritérií, podľa ktorých vyzve AK na overenie výsledkov prijatých opatrení.

Počas tejto komplexnej akreditácie a návštev AK na jednotlivých vysokých školách boli súčasťou pracovných skupín študenti, čo vyplývalo z memoranda podpísaného medzi Akreditačnou komisiou a Študentskou radou

vysokých škôl (ŠRVŠ). Študenti s vďakou privítali túto možnosť, ktorá sa naskytla zo strany AK a boli súčasťou pracovných skupín počas návštev jednotlivých vysokých škôl. Zúčastnili sa rozhovorov so študentmi a podnety zapracovali do správ o jednotlivých školách. Študenti boli vybraní na základe absolvovania tréningu *Zodpovedné štúdium*, realizovaného ako projekt, na ktorom sa podieľala ŠRVŠ. Študenti absolvovali test; na základe jeho úspešnosti boli nominovaní do pracovných skupín pre návštevy škôl v rámci komplexnej akreditácie. ŠRVŠ vypracovala pozoruhodný a kritický materiál. V ňom okrem iného uviedla aj skutočnosť, že medzi mnohými ŠP sa objavujú aj také, ktoré sú lákavé svojím názvom, avšak svojím obsahom a skladbou predmetov nenapĺňajú očakávania absolventov, resp. podľa vyjadrení študentov pôsobia, akoby boli „pozliepané“ z viacerých predmetov nesúvisiacich s tým, čo by malo byť obsahom ich štúdia, navyše bez akejkoľvek využiteľnosti v praxi.

V rámci komplexnej akreditácie deliacou čiarou medzi spokojnosťou a nespokojnosťou študentov s fakultou a odborom bol vzťah pedagóg – študent. Bolo zistené, že študentom neprekáža prísny či náročný pedagóg, ktorý veľa vyžaduje. Spokojnosť či nespokojnosť študenta vychádza z toho, či ich učitelia dokážu motivovať na štúdium daného predmetu, či dokážu argumentovať, prečo je dobré daný predmet nielen absolvovať, ale ho aj vedieť. Evidentná spokojnosť študentov na niektorých fakultách odráža ochotu pedagógov viesť ich.

Možnosť kontaktu zástupcov študentov s AK bola hodnotená ako veľmi pozitívna skúsenosť. Študenti pri rozhovoroch so zástupcami ŠRVŠ boli otvorenejší vo veciach týkajúcich sa štúdia. Zároveň študenti, ktorí boli súčasťou akreditačného procesu, lepšie chápu prácu AK. Užší kontakt AK a ŠRVŠ môže do budúcnosti priniesť to, že študenti budú lepšie chápať, čo znamená kvalita výučby a samotnej vysokej školy. Táto skutočnosť môže následne pomôcť k tomu, že študenti budú platnejšou a efektívnejšou súčasťou akademických procesov.

Po skončení akreditačného procesu 22 VŠ AK začala v septembri 2015 akreditáciu ďalších piatich VŠ – 1 verejnej, 2 štátnych a 2 súkromných vysokých škôl.

Ako, resp. čo ďalej?

Minister školstva, vedy, výskumu a športu SR zvolal na 26. 11. 2015 okrúhly stôl o vysokých školách, vede a výskume. Inštitút vzdelávacej politiky ministerstva pripravil na diskusiu podklady, ktoré obsahovali medzinárodné porovnania, ako aj výsledky prieskumu, ktorý nasledoval po jarnom okrúhlym stole. Jednou z nosných tém bolo *Hodnotenie kvality a akreditácia VŠ*.

Komplexnej akreditácie a činnosti AK sa týkali nasledujúce otázky:

- Mala by sa zvýšiť váha výsledkov komplexnej akreditácie pri financovaní vysokých škôl?
- Malo by financovanie výskumnej, vývojovej a umeleckej činnosti podľa komplexnej akreditácie výraznejšie odmeňovať tie najlepšie univerzity?
- Mali by sa do procesu akreditácie vysokých škôl viac zapojiť zahraniční odborníci?
- Mali by byť rozhodnutia Akreditačnej komisie záväzné?
- Mala by byť Akreditačná komisia nezávislou inštitúciou?
- Mali by sa zmeniť kritériá komplexnej akreditácie vysokých škôl? Ak áno, ako?

Z prieskumu vyplynulo, že kritériá komplexnej akreditácie vysokých škôl by sa mali sprísniť (47 % vz 29 %) a rozhodnutia Akreditačnej komisie by mali byť záväzné (82 % vz 6 %). Na akreditačný proces boli však názory veľmi rôznorodé:

Ako by mal vyzerat' systém akreditácie vysokých škôl?

- Veľká časť respondentov navrhuje proces akreditácie odburokratizovať a zjednodušiť (nevyžadovať údaje obsiahnuté v dostupných databázach), akreditovať študijné odbory, nie študijné programy, vopred stanoviť jasné a nemenné kritériá počas hodnotiaceho obdobia.
- Objavili sa aj návrhy
 - zracionalizovať sústavu študijných odborov (znižiť ich počet),
 - znížiť počet kritérií a sprísniť ich,
 - diferencovať kritériá akreditácie podľa typu vysokej školy a študijného odboru a neakreditovať naraz, ale diferencovane,
 - akreditovať len vedeckú činnosť,
 - založiť akreditáciu na samohodnotiacej správe,
 - dĺžku platnosti akreditácie odvíjať od pôsobenia a veku garanta programu (neviazať na 6-ročné cykly),

- zvýšiť zastúpenie zahraničných vedeckých osobností v AK aspoň na polovicu,
- umožniť akreditovať aj prostredníctvom medzinárodnej akreditačnej komisie a ponechať vysoké školy, nech sa nechajú samy akreditovať (hodnotiť), pričom výsledok by školy zverejnili ako značku kvality, či
- hodnotiť vysoké školy na základe verejne dostupných údajov, pričom vysoká škola by pripomenovala a predložila námietky k externe vzniknutej správe o hodnotení.

Po absolvovaní dvoch komplexných akreditácií možno vysloviť názor, že niektoré VŠ sa vo väčšine prípadov nedokážu k problémom postaviť konštruktívne, ale vždy sa ich snažia nejako obísť. V podstate sa prispôsobujú zlým systémovým opatreniam ministerstva školstva za posledné dve desaťročia, ako sú napr.

- financovanie na počet študentov,
- chýbajúci *numerus clausus* na študijné odbory a určenie ich priority na základe štátnych záujmov,
- určenie požiadavky absolvovať 1. alebo 2. stupeň vysokoškolského štúdia v štátnej a vo verejnej správe naštartovalo boom získať pečiaku najmä v rámci externého štúdia a na tzv. detašovaných pracoviskách v ľahšie absolvovateľných ŠP, čo spôsobilo zníženie úrovne vysokoškolského štúdia a uľahčilo vznik súkromných VŠ za účelom zisku,
- predstava, že každý profesor a docent má byť garantom ŠP, spôsobila nárast počtu ŠP,
- zavedenie podmienky tzv. monografií na vymenúvacie konanie, ako aj financovanie spôsobilo výrazné zníženie kvalitatívnej publikačnej činnosti.

Ak budeme chcieť odpovedať na otázky okrúhleho stola, t. j. či sa má zvýšiť váha výsledkov komplexnej akreditácie pri financovaní vysokých škôl a či financovanie výskumnej, vývojovej a umeleckej a ďalšej tvorivej činnosti podľa výsledkov komplexnej akreditácie má výraznejšie odmeňovať najlepšie univerzity, treba jednoznačne povedať *áno!* Ak by sa výsledky KA, a to KZU-1 a KZU-3, možno aj KZU-2, nepremietli výraznejšie do financovania, tak časť KA, ktorá sa zaoberala vyhodnocovaním KZU-1 až KZU-3 a stála neskutočne veľa námahy, by bola zbytočná a v budúcnosti takúto KA treba zrušiť. Rovnako nemá KA význam bez navýšenia finančných prostriedkov pre VŠ univerzitného typu. Je nevyhnutné na základe výsledkov KA finančne zvýhodniť vynikajúce VŠ a znevýhodniť slabé vysoké školy. Podľa vzoru viacerých štátov susediacich so SR treba zaviesť *numerus clausus* na niektoré ŠO a štát by mal financovať len určitý počet študentov (dotované študijné miesta). Financovanie ostatných študentov by mala znášať príslušná VŠ.

Častou otázkou je zapojenie väčšieho počtu zahraničných odborníkov do procesu akreditácie vysokých škôl. Na túto otázku nemožno dať jednoznačnú odpoveď. Na jednej strane by to bolo veľmi žiaduce, na druhej strane (ide o naše poznatky z práce niektorých zahraničných členov v AK) pri súčasnom veľkom administratívnom zaťažení práce v AK nebudú odborníci zo zahraničia mať na činnosť v AK čas. Do úvahy treba brať aj jazykovú bariéru, ako aj fakt, že odborníci z Českej republiky sú určitým spôsobom zrastení so slovenským prostredím, čo by neprinieslo očakávaný objektívny prístup. Zahraniční odborníci by boli vhodní na jednorazové akcie (evalvácie), alebo v prípade, ak by sme prijali v súčasnosti navrhovaný český model Akreditačného úradu, ktorého hlavnou činnosťou by mala byť inštitucionálna akreditácia a akreditácie ŠO.

Pre členstvo AK v ENQA sú životne dôležité otázky, či rozhodnutia Akreditačnej komisie by mali byť záväzné a či Akreditačná komisia by mala byť nezávislou inštitúciou. Ak neprijmeme niečo podobné pripravovanému českému modelu nezávislého Akreditačného úradu, príp. inej nezávislej inštitúcie, tak sa musíme zmieriť s pridruženým členstvom v ENQA. Pre objektivnosť však treba uviesť, že vyjadrenia AK nie sú „de iure“ nezávislé, ale „de facto“ *áno*. Za posledných 8 rokov ministerstvo školstva rozhodlo ináč, než boli vyjadrenia AK k ŠP a HVK. Podľa údajov AK sa tak stalo v ôsmich prípadoch (z celkového počtu približne 10 000 vyjadrení AK).

V ostatnom čase je obľúbená téza akreditácie ŠO, nie ŠP, ktorá je však chápaná veľmi voľne a zavádzajúco. Už uvedený návrh českého modelu zahŕňa kombináciu inštitucionálnej akreditácie a akreditácie ŠO, pričom treba zdôrazniť, že by šlo o zameranie na určený typ, príp. určené typy ŠO v danej oblasti, resp. v daných oblastiach vzdelávania. Teda nie všade a automaticky. V tejto súvislosti je užitočné si uvedomiť príklad z ČR, že inštitucionálna akreditácia sa navrhuje na 10 rokov, ale prvýkrát na 5 rokov, a to len vtedy, ak má inštitúcia schválené najmenej dva ŠO počas 10 rokov. V prípade neschválenia akreditácie nastáva odňatie práv alebo sankcia s následkom, že VŠ nemôže podať žiadosť ďalších 5 rokov. Rovnako prísna je aj akreditácia ŠO. V prípade jeho neschválenia nastáva odňatie práv a 2 roky nemôže byť podaná ďalšia žiadosť; v prípade sankcie nemôže byť 5 rokov podaná ďalšia žiadosť.

Možno konštatovať, že najväčšie výhrady k práci AK, samozrejme, okrem pedagógov, ktorým neboli schválené ŠP alebo HVK, sú kritériá AK. Ku kritériám sú výhrady jednak vynikajúcich a dobrých VŠ (zbytočné vynakladanie námahy zo strany VŠ s minimálnym, až temer žiadnym výsledkom), ale aj výhrady slabších VŠ (verejnosť a študenti, ako aj potenciálni študenti sa dozvedajú pravdu o úrovni príslušnej VŠ).

Domnievame sa však, že v čase predkladania akreditačných spisov kritériá na akreditáciu boli všetkým VŠ vopred známe jeden rok. Ak je problém v tom, že podmienkou čestnosti akreditačného procesu je poznať „pravidlá hry vopred“, tak potom možno namietat, že pravidlá nesúvisia s kvalitou vysokej školy. Ak by sme poznali pravidlá napr. počtu určitých publikačných výkonov (učebníc a pod.) za určitý časový úsek, potom by tieto počty vedela bez väčších problémov naplniť (bez dôrazu na kvalitu výstupov) aj vysoká škola, ktorá nie je primárne orientovaná na kvalitu svojich akademických „výrobkov“. Dobrá univerzita nepotrebuje poznať kvantitatívne pravidlá. Vie totiž, že keď uskutočňuje výskum alebo vzdelávanie porovnateľné s výskumom a vzdelávaním na dobrých domácich a zahraničných univerzitách, nemá problém predložiť zahraničnej evalvačnej či domácej akreditačnej komisii výsledok svojej práce. Uvedomujeme si, že v takomto náročnom procese sa mohli vyskytnúť aj administratívne nedostatky a chyby, tie však určite nemohli zásadným spôsobom ovplyvniť výsledok. Na druhej strane treba zdôrazniť, že kvalita predloženého spisu vo veľkej miere odrážala aj postoj vysokej školy k samotnej akreditácii.

V záujme objektivity treba uviesť, že AK sa podarilo:

- zaviesť minimálny počet výstupov kategórie A pre HVK pre príslušnú OV pre každú VŠ,
- zaviesť kritériá, ktoré sú pre jednotlivé OV rozdielne, ale porovnateľné, zvyrazňujúce špecifiká príslušného odboru,
- posudzovať prvýkrát impakt faktor, v niektorých OV Hirschov index a brať do úvahy získanie vedeckej hodnosti DrSc. a počet citácií,
- sprísniť kritériá pre ŠP tým, že vyžadujeme najmenej troch zamestnancov na plný úväzok pre každý ŠP; pri posudzovaní nových ŠP a HVK je 10 – 20 % zamietnutých žiadostí,
- vyžadovať pre tzv. detašované pracoviská samostatnú akreditáciu s potrebou ďalšieho garanta, alebo akreditáciu v rámci sídla vysokej školy so zvýšeným počtom pedagógov.

Je však potrebné sebakriticky zdôrazniť, že v niektorých prípadoch mali byť kritériá prísnejšie. Na druhej strane môžeme široko a rôzne analyzovať problémy s jednotlivými kritériami. Lepšie je pozrieť sa na výsledok inak. Je známe, že na Slovensku sme nesmierne prispôsobiví. V histórii nám to pomohlo prežiť aj ako národu a zároveň si zachovať svoju identitu. Ide o prirodzené správanie, ktoré sa vie významne posilniť a doslova optimalizovať v prípade nedostatku zdrojov. Aj v prírode, ak skupine ide o prežitie a je životaschopná, tak sa prispôsobí podmienkam, vyťaží z nich maximum. Presne to robia aj naše vysoké školy. Každá na takej úrovni, na akej dokáže produkovať výsledky a „postarať sa o seba“. Preto prirodzene najproblémovejším kritériom bolo to, na ktoré sa vysoké školy mohli pripraviť len tak, že by sledovali, čo sa deje vo svete, na čo kladú dôraz univerzity na špičkovej svetovej úrovni bez ohľadu na to, či to niekto započítaval a ako. Takýmto sa v tejto komplexnej akreditácii stalo kritérium výsledkov doktorandov. Už sme sa naň nepozerali ako na neidentifikovateľný celok ako v predchádzajúcej komplexnej akreditácii, ale vyžiadali sme za každého absolventa jeho najlepší výstup. Toto kritérium nielenže spôsobilo problémy vysokým školám, ale ich aj najlepšie rozlíšilo. Keďže sme na Slovensku prispôsobiví a vynaliezaví, tak vysoké školy hneď po zverejnení kritérií v roku 2013 začali robiť „opatrenia“. Tie sa dajú robiť rôzne. Takže po dvoch rokoch zrejme už budú výsledky lepšie, bez ohľadu na spôsob, ako sa dosiahli a je dosť možné, že do roka budú nedostatky odstránené.

Nemožno nespomenúť aj niektoré kritické hlasy k zloženiu AK. Medzi VŠ sa zostruje konkurenčný boj a najmä slabšie VŠ vraj majú enormný záujem, aby mali zastúpenie v AK alebo aspoň v stálej pracovnej skupine AK.

Na záver možno uviesť, a s tým iste budú súhlasiť všetky strany, že samotný akreditačný proces vrátane úrovne hodnotenia je neprimerane podrobný. Veľmi zaťažil vysoké školy, Akreditačnú komisiu a všetky zainteresované strany. Je to jedna z prvých záležitostí, ktorú by bolo potrebné zmeniť. Pozitívnou stránkou je skutočnosť, že komplexnou akreditáciou sme získali pomerne dobrý obraz o vysokom školstve. Treba však zdôrazniť, že nás to stálo všetkých veľmi veľa času a energie.

1.4. Spolupráca s reprezentáciou vysokých škôl

Komisia na všetky svoje zasadnutia prizýva zástupcov reprezentácie vysokých škôl: Rady vysokých škôl, Študentskej rady vysokých škôl a Slovenskej rektorskej konferencie, vymieňa si poznatky a skúsenosti a zúčastňuje sa na ich zasadnutiach.

V hodnotenom období okrem štandardných účastí na zasadnutí zástupcov reprezentácie vysokých škôl bolo 15. apríla 2014 podpísané *Memorandum o spolupráci* medzi Akreditačnou komisiou a Študentskou radou vysokých škôl. Týmto memorandumom obidve strany potvrdzujú reálne napíňanie dokumentu *Normy a smernice na zabezpečovanie kvality v európskom priestore vysokoškolského vzdelávania* (Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area). V súlade s jeho príslušnými

ustanoveniami komisia podľa potreby prizývala v hodnotenom období študentov do pracovných skupín komisie a umožnila im zúčastňovať sa návštev na vysokých školách v rámci komplexnej akreditácie činností 22 vysokých škôl. Študentská rada vysokých škôl zároveň spolupracovala pri delegovaní študentov do pracovných skupín komisie a poskytovala informácie, ktoré študentskí delegáti získali počas rozhovorov so študentmi na vysokých školách. Informácie získané rozhovormi so študentmi boli zapracované do hodnotiacich správ hodnotených vysokých škôl.

1.5. Medzinárodná spolupráca a iné aktivity

Členstvo komisie v zahraničných organizáciách

Komisia má zastúpenie v troch medzinárodných zoskupeniach, zaoberajúcich sa kvalitou vysokoškolského vzdelávania a združujúcich iné organizácie obdobného zamerania nielen v rámci Európy, ale aj celého sveta. Nižšie uvádzame prehľad aktivít v rámci členstva komisie v medzinárodných zoskupeniach v hodnotenom období, na ktorých sa zúčastnili zástupcovia delegovaní komisiou. Podrobné správy z účasti zástupcov komisie na podujatiach sú k dispozícii na adrese <http://www.minedu.sk/spravy-zo-zahranicnych-pracovnych-ciest/>.

ENQA (European Association for Quality Assurance in Higher Education)

Najväčšie združenie agentúr zabezpečujúcich kvalitu v európskom priestore vysokoškolského vzdelávania, ktorého poslaním je prostredníctvom svojich členov napomáhať zvyšovaniu kvality vysokoškolského vzdelávania s prihliadnutím na ich národné špecifiká. Zároveň poskytuje agentúram rozsiahly servis a možnosť zapojiť sa do rôznych projektov, štúdií a podujatí organizovaných ENQA.

ENQA má v súčasnosti 48 riadnych členov z 27 krajín Európy a 47 s pridruženým členstvom (affiliates) z 30 krajín Európy, ako aj východnej Ázie, Stredného východu a Ameriky. Komisia je členom ENQA od roku 2002. Do 19. septembra 2013 bola AK riadnym členom a na základe výsledkov externého hodnotenia panelom ENQA po 19. 9. 2013 sa jej status zmenil na pridruženého člena.

Zástupcovia komisie sa v rámci pridruženého členstva v ENQA zúčastnili týchto podujatí:

- Valného zhromaždenia ENQA v Záhrebe (Chorvátsko) v dňoch 15. – 17. októbra 2014,
- Valného zhromaždenia ENQA v Dubline (Írsko) v dňoch 22. – 23. októbra 2015.

Nosnou témou zhromaždení, ako aj aktivít ENQA bolo schválenie revidovaných *Noriem a smerníc na zabezpečovanie kvality v európskom priestore vysokoškolského vzdelávania* (Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area – ESG), ku ktorému prišlo na konferencii ministrov zodpovedných za oblasť vysokoškolského vzdelávania v dňoch 14. – 15. mája 2015 v Jerevane, a ich následné uplatňovanie členmi ENQA.

CEENQA (Central and Eastern European Network of Quality Assurance Agencies in Higher Education)

Stredoeurópska a východoeurópska sieť zabezpečovania kvality vysokoškolského vzdelávania akreditačnými agentúrami má v súčasnosti 27 členov z 19 krajín. Komisia je jej aktívnym členom už od roku 2002, keď pôsobila ešte pod názvom CEENetwork.

V hodnotenom období sa zástupcovia komisie zúčastnili týchto podujatí:

- Workshop a Valné zhromaždenie CEENQA 23. – 25. mája 2014 v Prištine (Srbsko-Kosovo),
- Workshop a Valné zhromaždenie CEENQA 22. – 23. mája 2015 v Ľubľane (Slovinsko).

Činnosť v tejto sieti akreditačných agentúr bola zameraná najmä na prezentáciu výsledkov štúdie k príprave *Správy o pokroku v zabezpečení kvality v európskom vysokoškolskom priestore* pre Európsku komisiu, na informáciu o skúsenostiach a využití benchmarkingu v procese zabezpečovania kvality vo vysokoškolskom priestore, ako aj na oboznamovanie sa s výsledkami z projektov, do ktorých je CEENQA priamo zapojená (ALIGN, BIHTEK, BHQFHE QUALITAS).

INQAAHE (International Network for Quality Assurance Agencies in Higher Education)

Celosvetové združenie agentúr na zabezpečovanie kvality vo vysokom školstve a akreditačných komisií, ktoré k dnešnému dňu má okolo 280 členov. Jeho globálny ráz predurčuje výber tém, ktorými sa toto združenie prioritne zaoberá. Slovensko v ňom pôsobí ako plnoprávny člen, čím má možnosť aktívne ovplyvňovať smerovanie v oblasti kvality vysokoškolského vzdelávania vo svete.

V hodnotenom období sa delegovaný zástupca komisie 26. – 28. mája 2014 zúčastnil na Workshope a Fóre INQAAHE, ktoré sa konalo v Tallinne (Estónsko).

NCFMEA (National Committee on Foreign Medical Education and Accreditation)

Z podnetu lekárske fakúlt v Slovenskej republike sa od roku 2003 uskutočňuje proces akreditácie činnosti vo veci porovnania štandardov komisie pre akreditáciu lekárske fakúlt so štandardmi používanými v USA v Národnom výbore pre zahraničné lekárske vzdelávanie a akreditáciu pri Ministerstve školstva USA (National Committee on Foreign Medical Education and Accreditation – NCFMEA).

V hodnotenom období NCFMEA opakovane kontaktovala AK s návrhom na opätovné potvrdenie komparability lekárske študijných programov vysokých škôl na Slovensku s NCFMEA. Vzhľadom na prebiehajúcu komplexnú akreditáciu vysokých škôl na Slovensku predseda AK listom informoval predstaviteľov NCFMEA v tom zmysle, že Slovenská republika podá prihlášku na redetermináciu až po ukončení komplexnej akreditácie, keď budú k dispozícii relevantné údaje zo všetkých 4 lekárske fakúlt v SR, a to začiatkom roku 2016.

Iné aktivity komisie v medzinárodnom meradle

1. Spolupráca s Akreditačnou komisiou Českej republiky

V hodnotenom období sa naďalej prehĺbovala spolupráca s Akreditačnou komisiou Českej republiky a v jej rámci sa uskutočnili tieto stretnutia:

- Spoločné stretnutie zástupcov AK SR a AK ČR 26. marca 2014 v Prahe na úrovni predsedov bolo zamerané na vyhodnotenie niektorých záverov zo spoločného rokovania AK ČR a AK SR, ktoré sa uskutočnilo v dňoch 13. – 15. júna 2012 v Prahe a na informovanie o aktuálnom dianí v oblasti zabezpečovania kvality vo vysokoškolskom vzdelávacom priestore v oboch krajinách.
- Pracovné stretnutie AK SR a AK ČR 5. júna 2015 v Bratislave. Išlo o recipročné stretnutie opäť na úrovni predsedov, na ktorom za slovenskú stranu predseda AK informoval o prácach na komplexnej akreditácii na 22 vysokých školách. Česká strana informovala o súčasnom stave schvaľovania novely zákona o vysokých školách, ktorá rieši zmenu postavenia AK ČR.

2. Návšteva Írskej akreditačnej agentúry (Quality and Qualification Ireland – QQI)

Z iniciatívy komisie sa v dňoch 3. – 4. marca 2014 uskutočnila návšteva QQI v Dubline s cieľom oboznámiť sa s jej činnosťou a nadviazať spoluprácu, ktorá by komisii priniesla cenné informácie v procese opätovného uchádzania sa o riadne členstvo v ENQA. Dôvodom je skutočnosť, že v Írsku je v súčasnosti zavedený efektívne fungujúci systém zabezpečenia kvality vzdelávania, ktorý sa odlišuje od systému na Slovensku. Z pohľadu komisie je zaujímavé nielen vnímanie systému zabezpečenia kvality na národnej úrovni i úrovni jednotlivých škôl, centrálneho postavenia QQI v tomto systéme a jej vzťah k vládnym inštitúciám, ale aj existujúca nevyhnutná opora tohto systému v príslušných zákonoch.

3. Spolupráca s Poľskou akreditačnou komisiou (Polska Komisja Akredytacyjna – PKA)

V dňoch 13. – 14. januára 2015 sa v Krakove po vzájomnej dohode predsedov partnerských akreditačných komisií uskutočnilo pracovné stretnutie s cieľom nadviazať priame osobné kontakty a vytýčiť konkrétne možnosti spolupráce v oblasti zabezpečovania kvality vysokoškolského vzdelávania. Na záver stretnutia bola podpísaná Dohoda o spolupráci medzi Poľskou akreditačnou komisiou a Akreditačnou komisiou, poradným orgánom vlády SR.

2. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O VÝŠKE FINANČNÝCH PROSTRIEDKOV POUŽITÝCH NA ČINNOSŤ AKREDITAČNEJ KOMISIE ZA HODNOTENÉ OBDOBIE

V súlade s § 81 ods. 13 zákona o vysokých školách materiálne a finančne činnosť komisie zabezpečuje MŠVVaŠ SR. Prehľad čerpania finančných prostriedkov za hodnotené obdobie uvádzame v *tabuľke 2.1* a *tabuľke 2.2*.

tabuľka 2.1

Prehľad čerpania finančných prostriedkov podľa ekonomickej klasifikácie za rok 2014 (v eurách)

Ekonomická klasifikácia	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet k 31.12. 2014	Čerpanie k 31.12. 2014	% čerpania k upravenému rozpočtu
Spolu (600+700), v tom:	77 833,00	31 783,04	31 783,04	100,00
600 Bežné výdavky, v tom:	77 833,00	31 783,04	31 783,04	100,00
630 – Tovary a služby, v tom:	71 733,00	30 683,04	30 683,04	100,00
631 – Cestovné náhrady	25 000,00	22 539,15	22 539,15	100,00
633 – Materiál	5 000,00	1 584,47	1 584,47	100,00
634 – Dopravné	0,00	180,22	180,22	100,00
637 – Služby	41 733,00	6 379,20	6 379,20	100,00
640 – Bežné transfery, v tom:	6 100,00	1 100,00	1 100,00	100,00
649 – Bežné transfery – zahraničné	6 100,00	1 100,00	1 100,00	100,00

tabuľka 2.2

Prehľad čerpania finančných prostriedkov podľa ekonomickej klasifikácie za rok 2015 (v eurách)

Ekonomická klasifikácia	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet k 31.12.2015	Čerpanie k 31.12.2015	% čerpania k upravenému rozpočtu
Spolu (600+700), v tom:	77 833,00	31 514,48	31 514,48	100,00
600 Bežné výdavky, v tom:	77 833,00	31 514,48	31 514,48	100,00
630 – Tovary a služby, v tom:	74 415,00	28 097,48	28 097,48	100,00
631 – Cestovné náhrady	27 694,00	15 121,39	15 121,39	100,00
633 – Materiál	5 000,00	2 412,00	2 412,00	100,00
637 – Služby	41 721,00	10 564,09	10 564,09	100,00
640 – Bežné transfery, v tom:	3 418,00	3 417,00	3 417,00	100,00
649 – Bežné transfery – zahraničné	3 418,00	3 417,00	3 417,00	100,00

Pridelené finančné prostriedky pokrývajú požiadavky komisie na jej činnosť. MŠVVaŠ SR navýšilo pre potreby komisie v roku 2015 financie o položku odmien pre členov AK a stálych PS vo výške 230 000 eur. Táto čiastka bola formou odmien vyplatená cez osobný úrad ministerstva školstva členom AK a členom stálych PS. Z tohto dôvodu sa táto hodnota neuvádza v oficiálnych prehľadoch čerpania finančných prostriedkov v *tabuľke 2.1* a *2.2*.

3. ODPORÚČANIA KOMISIE NA ZVÝŠENIE KVALITY VZDELÁVACEJ, VÝSKUMNEJ, VÝVOJOVEJ, UMELECKEJ A ĎALŠEJ TVORIVEJ ČINNOSTI VYSOKÝCH ŠKÔL

3.1. Kvalita vysokých škôl a základné problémy

1. Relevantné porovnania vysokých škôl v Slovenskej republike so svetom podľa medzinárodne akceptovaných indikátorov naznačujú, že kvalita VŠ v SR všeobecne nie je na požadovanej úrovni.
2. Vychádzajúc zo vzťahovej minucióznej analýzy siete VŠ v porovnateľných európskych krajinách je AK presvedčená, že Slovenská republika má na počet obyvateľov priveľa vysokých škôl, ktoré poskytujú všetky stupne vysokoškolského vzdelávania. Zdôrazňujeme, že jediným problémom nie je samotný počet VŠ, ktorý je nezriedka ovplyvnený lokálnymi a politickými záujmami.
3. Niet zhody v percentuálnom podiele mládeže vo veku 18 rokov, ktorá má ambície vstupovať do procesu vysokoškolského vzdelávania. Ukazuje sa, že v porovnaní s minulosťou síce poklesol počet záujemcov o vysokoškolské vzdelávanie, ale podľa údajov, ktoré má AK k dispozícii, je to stále viac než 60 % mládeže. Ide teda o pretrvávajúci vysoký percentil, ktorý nepodporuje pozdvihovanie kvality vzdelávania.
4. Rovnako podstatný je aj fakt, že VŠ nie sú diferencované podľa svojho poslania; len v obmedzenej miere sú rozlišované podľa kvality. V spektre vysokých škôl chýbajú najmä profesijne orientované VŠ so vzdelávaním na bakalárskom stupni a s bezprostrednou väzanosťou na prax, teda bez pokračovania na 2. stupni vzdelávania. Jednou z príčin nezáujmu študentov o ukončené profesijne orientované bakalárske vzdelávanie je aj legislatíva, ktorá dostatočne nepodporuje zamestnávanie tohto typu absolventov. Na posudzovanie kvality a na účely akreditácie na bakalárskych VŠ je potrebné vypracovať špecifické postupy. AK je pripravená túto úlohu splniť.
5. Je neúnosné, že takmer všetci študenti po nadobudnutí bakalárskeho diplomu pokračujú ďalej vo vysokoškolskom vzdelávaní. U nás – na rozdiel od vysokých škôl v zahraničí – po absolvovaní bakalárskeho stupňa väčšina pokračuje na 2. stupni. Navyše všetky verejné vysoké školy sa usilujú poskytovať vzdelávanie vo všetkých troch stupňoch. Aj toto sú dôvody, že nediferencované porovnanie počtu vysokých škôl u nás a v krajinách EÚ nemá náležitú výpovednú hodnotu. Akreditačná komisia preto zvýšila náročnosť pri posudzovaní 2. a najmä 3. stupňa vysokoškolského štúdia.
6. Zásadný podiel na nepriaznivom stave má aj model financovania, v ktorom stále pretrváva financovanie podľa počtu študentov, pričom sa nezohľadňuje kvalitatívna úroveň poskytovateľov vzdelania. Kvalita vzdelania priamo súvisí najmä s kvalitou ľudského potenciálu, a to súbežne s kvalitou infraštruktúry.
7. Presadilo sa masové vzdelávanie na úkor kvality. Na túto vážnu skutočnosť poukazuje verejnosť a mediálna sféra. Popri schopnosti záujemcov o vysokoškolské štúdium a samotných študentov získavať informácie o možnostiach štúdia nezávisle od oficiálnych zdrojov spočíva v masovom prístupe k vzdelávaniu aj jedna z príčin odchodu tých najlepších do zahraničia. Ak je takáto situácia permanentná, môže mať fatálne následky pre budúcnosť znalostnej ekonomiky, pre dejinný a sociokultúrny genofond štátu a národa a pre konkurencieschopnosť spoločenstva vrátane vedy, výskumu a vzdelávania; ide najmä o nahradenie staršej generácie na univerzitách, SAV a v ďalších inštitúciách.
8. Skladba študijných programov na viacerých VŠ je nevyhovujúca. Niektoré VŠ často poskytujú vzdelávanie bez náležitej kvality a so slabými väzbami na vedecký výskum. Na jednej strane máme mnoho študentov a programov zameraných na manažment, verejnú správu, právo, politológiu, mediálnu komunikáciu či sociálnu prácu a na druhej strane menej študijných programov a študentov v študijných odboroch z oblasti prírodných a technických vied. Štruktúra realizovaných študijných odborov a programov nezodpovedá potrebám trhu práce. Študenti na vysokých školách študujú v študijných programoch, ktoré sú z dvoch tretín akreditované v humanitných odboroch a iba jedna tretina v technických a prírodovedných odboroch, pričom potreba trhu práce je opačná. Ako produktívny postup sa ukazuje financovať alebo výraznejšie finančne podporovať tie odbory, ktoré potrebuje hospodárstvo. AK týmto odporúčaním nemieni znižovať miesto a význam nosných študijných odborov a študijných programov z oblasti humanitných a spoločenských vied a ich integrujúce poslanie aj v symbióze s prírodnými a technickými vedami.
9. Nízka početnosť študujúcich v prírodovedných a technických programoch súvisí aj so vzdelávacou ponukou a štruktúrou odborov na stredných školách, ktorú treba rázne a neodkladne reformovať. Zároveň treba zdôrazniť dobre známy problém nevyhovujúcej štruktúry absolventov na jednotlivých stupňoch.
10. Ako jeden zo spôsobov zvýšenia kvality poskytovania vysokoškolského vzdelávania a zároveň cestu na zníženie počtu študijných programov v niektorých študijných odboroch považujeme aj akreditáciu študijných programov na pracoviskách mimo sídla vysokej školy. Tejto otázke sa Akreditačná komisia intenzívne venuje od roku 2009. Od tohto času požadujeme samostatnú akreditáciu pre tieto pracoviská (samostatný garant, počet akademických zamestnancov, vyhovujúce výučbové priestory a pod.). Takto

sa podarilo redukovať počet pracovísk poskytujúcich vysokoškolské vzdelávanie mimo sídla vysokých škôl, resp. fakúlt zo 115 (údaj z roku 2009) na súčasných 44 pracovísk (35 v SR a 9 v zahraničí). Vysoké školy v rámci komplexnej akreditácie uskutočnili ďalšie zníženie počtu pracovísk mimo sídla vysokej školy.

11. Nízky podiel HDP v rozpočte pre vysoké školy ešte zhoršuje stále pretrvávajúce rozdeľovanie rozpočtovaných prostriedkov založené prevažne na počtoch študentov.
12. Ukazuje sa akútna potreba výraznej diferenciacie vysokých škôl podľa kvality a poslania a vyzdvihnutie špičkových pracovísk na vysokých školách, ktoré napriek nedostatkom vo viacerých odboroch predstavujú vrcholovú medzinárodnú úroveň.

3.2. Odporúčania komisie

Úroveň vysokého školstva závisí od úrovne vedy a výskumu; platí to i v obrátenom poradí. Hladina vedy a výskumnej činnosti sa môže dlhodobo približovať k úrovni vedy vyspelých krajín, len ak je financovanie na približne rovnakom stupni. Slovensko zaostáva v podpore vedy a výskumu v porovnaní s krajinami EÚ a krajiny EÚ zaostávajú za USA a Japonskom. Jednou z úloh vlády je zabezpečiť zvýšenie HDP na podporu vedy a výskumu tak, aby sme sa odpútali od posledných miest v rámci Európy. Financie z európskych fondov sú významnou pomocou. Možný priaznivý efekt však znižujú byrokratické postupy, ktoré sú nie vždy aplikovateľné na výskum, kde nie je možné podrobne plánovať a vykazovať činnosti tak, ako napr. pri štandardných inžinierskych dielach. Tieto zdroje sa postupne a nezvratne budú znižovať. Preto len naše vlastné systémové riešenie môže položiť pevný a trvácnejší základ na ďalší rozvoj vysokého školstva na Slovensku.

Špecifickou záležitosťou našich podmienok je, že hoci sa podpornými fondmi z EÚ v ostatnom čase zlepšilo prístrojové vybavenie VŠ, neuralgickým miestom ostávajú tzv. ľudské zdroje. Bez nich a ich tvorivého potenciálu nemá akékoľvek atraktívne prístrojové vybavenie zmysel. Platovú diferenciaciu vrcholových vysokoškolských učiteľov a vedcov nie je možné priamo kryť zo zdrojov EÚ, ako sú štrukturálne fondy.

3.2.1. V tejto súvislosti je nevyhnutné

- a) zvýšiť percento HDP na podporu vedy a výskumu,
- b) udržiavať, kontrolovať a korigovať systémové opatrenia účinnými spätnoväzbovými zásahmi,
- c) finančne posilňovať grantové programy zriadené na podporu výskumu,
- d) každoročne otvárať všeobecnú výzvu APVV,
- e) zefektívniť funkčnosť a podporovať opodstatnenosť agentúr poskytujúcich finančné prostriedky – agentúry nemajú len rozdeľovať, ale musia aj aktívne vyhľadávať finančné prostriedky,
- f) prepojiť výskum s praxou a potrebami spoločnosti, napr. podporou projektov vyžadovaných praxou,
- g) otvárať výzvy na prirodzenú motiváciu a účinné aktivizovanie ľudských zdrojov;
- h) podporiť špičkové vedecké tímy a upriamiť pozornosť študentov na pracoviská, na ktorých môžu získať vzdelanie a realizovať svoje vedecké ambície na prinajmenšom európskej úrovni, a komplexne identifikovať priestor, v ktorom jestvuje potenciál na dosiahnutie špičkových vedeckých výsledkov a podporiť tento priestor.

3.2.2. Viaceré z vysokých škôl majú nízku úroveň vedeckovýskumnej základne. Ich existencia sa odvodzuje od vysokého počtu prijímaných študentov, nezriedka bez ohľadu na kvalitu poskytovaného vzdelávania.

V tejto súvislosti je žiaduce

- a) zrušiť financovanie podľa počtu študentov na vysokých školách – kvantitatívny parameter sa totiž z viacerých stránok ukazuje ako prekonaný model,
- b) dôsledne a v plnej miere rešpektovať zásadné výsledky získané pri vyhodnotení KZU-1, príp. aj KZU-2 z komplexnej akreditácie v oblasti financovania vysokých škôl,
- c) odbornovo-metodicky a profylakticky sledovať študijné programy, ich kvalitu, ako aj štruktúru na fakultách a vysokých školách.

3.2.3. Jestvujú poznatky o značnej odbornej a osobnostnej diferencovanosti a nezriedka nízkej kvalite novovymenovaných docentov a profesorov. Z tohto dôvodu AK sprísnila kritériá na posudzovanie spôsobilosti uskutočňovať habilitačné konanie a vymenúvacie konania na vysokých školách a pre každý študijný odbor určila jednotné minimálne kritériá platné v celej SR. Kritériá zahŕňujú počet publikovaných prác alebo výstupov kategórie A v rámci minimálnej podmienky pre kritériá vysokých škôl, resp. fakúlt na získanie titulu „profesor“, a to špecificky pre jednotlivé študijné odbory v jednotlivých oblastiach výskumu. Už teraz je jasné, že náročnosť požiadaviek bude potrebné postupne zvyšovať. **Ako jeden z nástrojov pohľadu na diferencovanú kvalitu docentov a profesorov navrhujeme**

- a) vyhodnocovať a razantne, pritom profesionálne, eticky čisto riešiť stavy a prípady, ktoré znižujú prestíž vysokého školstva v očiach verejnosti,
- b) zaviesť do sústavy funkčných miest tvorivých zamestnancov VŠ kategóriu „výskumný profesor“ („research professor“), pri ktorej by nevyhnutnou, ale nie jedinou podmienkou bolo získanie vedeckej hodnosti „doktor vied“ (DrSc.).

3.2.4. Kvalita vysokoškolského štúdia závisí okrem iného aj od kvality študentstva. Aká môže byť výstupná kvalita absolventov, keď na VŠ odchádza ročne zo stredných škôl okolo 60 % študentov, z toho 22 % absolventov gymnázií a takmer 40 % absolventov stredných odborných škôl. V Rakúsku a v Nemecku je to asi 29 %. Je pravdou, že v uvedených krajinách je vyšší podiel vysokoškolsky vzdelaných ľudí. Veľká časť z nich však vysokoškolské vzdelanie dosahuje buď štúdiom popri zamestnaní, alebo sa najprv zamestná a na VŠ nastupuje až po niekoľkoročnej praxi. **Ako impulz na usmernenie sa ukazuje**

- a) povinné zavedenie náročných prijímacích pohovorov na všetkých typoch vysokých škôl súbežne so zodpovedajúcimi prísnymi kritériami na prijatie, alebo
- b) variácia opatrenia *numerus clausus*, fungujúceho vo viacerých krajinách, ktoré sa rozhodli ísť cestou kvality prostredníctvom účelovej, pritom primeranej regulácie pre prax potrebných a na druhej strane prebytočných študijných odborov.

3.2.5. Na Slovensku možno sledovať nezdravý posun počtu študentov od technických študijných programov k „módnym“ študijným programom. Tento fakt v blízkej budúcnosti môže spôsobiť, že v SR začnú chýbať technicky a technologicky vzdelaní ľudia. **Preto odporúčame**

- a) zväziť reguláciu počtu študentov („numerus clausus“) zo strany štátu v niektorých študijných odboroch spolu so zavedením finančnej spoluúčasti vysokej školy pre študentov, ktorí budú prijatí nad stanovený limit,
- b) zvýhodniť štipendiami študentov technických smerov a vybraných prírodovedných smerov.

3.2.6. Veľkým a chronicky trvajúcim problémom je zaradenie a kategorizácia vysokých škôl. Na Slovensku sa z dôvodu financovania takmer všetky verejné vysoké školy usilujú dosiahnuť status univerzity, pretože od neho závisí výška ich financovania. Treba vskutku prehodnotiť podiel univerzitného vzdelávania smerujúceho k vede a výskumu a vysokoškolského vzdelávania smerujúceho k vzdelávaniu a príprave pre prax. **Bolo by užitočné v tomto smere**

- a) zohľadniť a zrovnoprávniť financovanie týchto dvoch línií vysokoškolského štúdia a tiež
- b) diverzifikovať kritériá na ich akreditáciu.

Obidve smerovania sú pre hospodárstvo dôležité, ale sú úplne nevyvážené.

3.2.7. V mnohých študijných programoch zavedenie dvojstupňového (bakalárskeho a magisterského, resp. inžinierskeho) štúdia neprineslo zlepšenie kvality vzdelávania; skôr opak je realitou. Aj prax hodnotí tento trend negatívne. **Z uvedeného dôvodu navrhujeme**

- a) revidovať Sústavu študijných odborov spravovanú MŠVVaŠ SR vrátane ich opisov,
- b) zvýšiť kvalitu vysokých škôl ich diverzifikáciou podľa poslania a kvality a tú hodnotiť v súlade s poslaním,
- c) obmedziť masové vzdelávanie a akcentovať význam bakalárskych programov, ktoré sú orientované prioritne na prax, s dôrazom na praktické znalosti a zručnosti absolventa,
- d) navrhnúť také zmeny v súčasných právnych normách, ktoré by viedli k uznaniu uplatnenia absolventov bakalárskeho vzdelávania, ktoré nemá pokračovanie na 2. stupni a je výsostne zamerané na potreby praxe. Tieto zásahy a úpravy by istotne priaznivo ovplyvnili aj celkovú spoločenskú klímu, nateraz nepríliš prajnú k vzdelaným bakalárom s ambíciami úspešne nastúpiť do praxe.

3.2.8. Na základe § 82 ods. 2 písm. g) v súčasnosti platného zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách Akreditačná komisia overuje splnenie kritérií schválených vysokou školou na vymenúvacie konanie pre verejné vysoké školy a súkromné vysoké školy, ale nie pre štátne vysoké školy. Túto anomáliu je nevyhnutné legislatívne odstrániť. **Navrhujeme, aby AK posudzovala aj kritériá na vymenúvacie konanie na štátnych vysokých školách.**

3.2.9. Súčasné členenie vysokých škôl navrhujeme zmeniť na tieto typy:

- a) výskumné univerzity,
- b) vysoké školy univerzitného typu,
- c) vysoké školy,
- d) odborné vysoké školy.

3.2.10. Odporúčanie ENQA k problematike nezávislosti AK je seriózne. Je nevyhnutné venovať mu náležitú vážnosť, ktorá by sa mala premietnuť do legislatívnych zmien v doterajšom postavení komisie.

PRÍLOHY

príloha 1

Prehľad členstva v komisii za hodnotené obdobie

Meno, priezvisko, tituly	Funkcia	Funkčné obdobie (FO)	Členstvo	Poznámka
prof. Ing. Ľubor Fišera , DrSc.	predseda	1.	1. 9. 2008 – 31. 8. 2014	
prof. Ing. Ľubor Fišera , DrSc.	predseda	1.	10. 9. 2014 – 9. 9. 2020	
prof. ThDr. Jozef Jarab , PhD.	podpredseda	2.	1. 9. 2008 – 31. 8. 2014	31. 5. 2014 – ukončené členstvo na vlastnú žiadosť vymenovaním do funkcie rektora
prof. JUDr. Jozef Beňa , CSc.	člen	1.	1. 9. 2008 – 31. 8. 2014	ukončenie členstva – uplynutie FO
prof. Ing. Mária Bieliková , PhD.	členka	1.	1. 9. 2012 – 31. 8. 2018	2. 12. 2015 – ukončené členstvo vymenovaním do funkcie dekanke
prof. Ing. Ivan Brezina , CSc.	člen	1.	1. 9. 2012 – 31. 8. 2018	1. 2. 2015 ukončené členstvo vymenovaním do funkcie dekana
prof. Ladislav Čarný , akad. mal.	člen	1.	1. 9. 2010 – 31. 8. 2016	
prof. PhDr. Marcela Gbúrová , CSc.	členka	1.	1. 9. 2010 – 31. 8. 2016	
Ing. Jaroslav Holeček , PhD.	podpredseda	1.	1. 9. 2012 – 31. 8. 2018	odborník z praxe
prof. Ing. Július Horváth , PhD.	člen	2.	1. 9. 2010 – 31. 8. 2016	odborník zo zahraničia
prof. Ing. Ivan Hyben , CSc.	člen	1.	1. 9. 2008 – 31. 8. 2014	ukončenie členstva – uplynutie FO
prof. PharmDr. Daniela Ježová , DrSc.	členka	1.	1. 9. 2012 – 31. 8. 2018	odborník z praxe
prof. Ing. Miroslav Líška , CSc.	člen	1.	12. 9. 2013 – 31. 8. 2014	uznesenie vlády SR č. 537/2013 z 11. 9. 2013
prof. Ing. Miroslav Líška , CSc.	člen	2.	10. 9. 2014 – 9. 9. 2020	
prof. Ing. Jozef Mihok , PhD.	člen	2.	1. 9. 2010 – 31. 8. 2016	
prof. RNDr. Peter Moczo , DrSc.	člen	1.	1. 9. 2012 – 31. 8. 2018	20. 2. 2015 ukončené členstvo vymenovaním do funkcie prorektora
prof. PhDr. Gabriela Petrová ,	členka	1.	1. 9. 2010 – 31.	

CSc.			8. 2016	
prof. PhDr. Milan Poľ , CSc.	člen	1.	1. 9. 2010 – 31. 8. 2016	odborník zo zahraničia
prof. JUDr. Robert Schronk , CSc.	člen	1.	1. 9. 2010 – 31. 8. 2016	
prof. Ing. Jaroslav Škvarenina , CSc.	člen	1.	1. 9. 2008 – 31. 8. 2014	
prof. Ing. Jaroslav Škvarenina , CSc.	člen	1.	10. 9. 2014 – 9. 9. 2020	
prof. MUDr. Juraj Šteňo , CSc.	člen, podpredseda	2.	1. 9. 2012 – 31. 8. 2018	1. 2. 2015 ukončené členstvo vymenovaním do funkcie dekana
prof. RNDr. Miroslav Urban , DrSc.	člen	1.	1. 9. 2012 – 31. 8. 2018	
prof. Ing. Jozef Vilček , PhD.	člen	1.	1. 9. 2008 – 31. 8. 2014	
prof. Ing. Jozef Vilček , PhD.	člen	1.	10. 9. 2014 – 9. 9. 2020	
prof. MUDr. Andrej Dukát , PhD.	člen	1.	3. 6. 2015 – 31. 8. 2018	
prof. Ing. Michal Fendek , PhD.	člen	1.	3. 6. 2015 – 31. 8. 2018	
Ing. Viliam Kupec , PhD.	člen	1.	10. 9. 2014 – 9. 9. 2020	
prof. RNDr. Peter Markoš , DrSc.	člen	1.	3. 6. 2015 – 31. 8. 2018	
prof. PaedDr. Vladimír Patráš , CSc.	člen	1.	10. 9. 2014 – 9. 9. 2020	
Prof. ThDr. Marián Šuráb , PhD.	člen	1.	10. 9. 2014 – 9. 9. 2020	31. 8. 2015 – ukončené členstvo na vlastnú žiadosť

príloha 2

Plán komplexných akreditácií (§ 84 ods. 2 a § 113af ods. 8 zákona o VŠ)

Vysoká škola	Rok		
	2014	2015	2016
	termín na predkladanie podkladov	termín na predkladanie podkladov	termín na predkladanie podkladov
Verejné VŠ			
Univerzita Komenského v Bratislave	2. 6.		
Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach	1. 7.		
Prešovská univerzita v Prešove	1. 7.		
Univerzita veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach	2. 6.		
Trnavská univerzita v Trnave	1. 7.		
Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre	1. 7.		
Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici	2. 6.		
Akadémia umení v Banskej Bystrici	1. 7.		
Slovenská technická univerzita v Bratislave	2. 6.		
Žilinská univerzita v Žiline	1. 7.		
Technická univerzita v Košiciach	1. 7.		
Trenčianska univerzita Alexandra Dubčeka v Trenčíne	1. 7.		

Ekonomická univerzita v Bratislave	2. 6.		
Univerzita J. Selyeho so sídlom v Komárne		1. 3.	
Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre	1. 7.		
Technická univerzita vo Zvolene	2. 6.		
Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave	1. 7.		
Katolícka univerzita v Ružomberku	1. 7.		
Vysoká škola múzických umení v Bratislave	2. 6.		
Vysoká škola výtvarných umení v Bratislave	2. 6.		
Štátne VŠ			
Akadémia ozbrojených síl generála Milana Rastislava Štefánika v Liptovskom Mikuláši		1. 3.	
Akadémia Policajného zboru v Bratislave	2. 6.		
Slovenská zdravotnícka univerzita v Bratislave		1. 3.	
Súkromné VŠ			
Vysoká škola manažmentu v Trenčíne	2. 6.		
Vysoká škola zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety v Bratislave	1. 7.		
Vysoká škola ekonómie a manažmentu verejnej správy v Bratislave		1. 3.	
Paneurópska vysoká škola v Bratislave		1. 3.	
Vysoká škola Danubius so sídlom v Sládkovičove			1. 3.
Vysoká škola medzinárodného podnikania ISM Slovakia v Prešove			1. 3.

Schválené na 2. mimoriadnom zasadnutí Akreditačnej komisie v roku 2013

Vysoká škola	Rok		
	2017	2018	2019
	termín na predkladanie podkladov	termín na predkladanie podkladov	termín na predkladanie podkladov
Súkromné VŠ			
Vysoká škola bezpečnostného manažérstva v Košiciach	1. 3.		
Stredoeurópska vysoká škola v Skalici	1. 3.		
Dubnický technologický inštitút v Dubnici nad Váhom	1. 3.		
Bratislavská medzinárodná škola liberálnych štúdií so sídlom Bratislave	1. 3.		
Hudobná a umelecká akadémia Jána Albrechta – Banská Štiavnica, s. r. o., odborná vysoká škola		1. 3.	
Vysoká škola Goethe Uni Bratislava			1. 3.
Akadémia médií, odborná vysoká škola mediálnej a marketingovej komunikácie v Bratislave		1. 3.	

Schválené na 89. ZAK v dňoch 28. - 29. 10. 2015

Príloha 3

položky 2a z ISAK (študijné programy)	počet	v %
spolu	4877	100,0
<i>z toho s vyjadrením:</i>		
nie je spôsobilá (§ 83 ods. 9 zákona)	412	8,45
je spôsobilá s časovým obmedzením na dva roky (§ 83 ods. 8 zákona)	170	3,49
je spôsobilá s časovým obmedzením do konca akademického roka, v ktorom garant dovŕši vek 70 rokov (§ 83 ods. 8 zákona; kritérium KSP-A6)	655	13,43
je spôsobilá do najbližšej komplexnej akreditácie (§ 83 ods. 7 zákona)	1745	35,78
je spôsobilá na štandardnú dĺžku štúdia (§ 83 ods. 2 zákona, nový ŠP)	1895	38,86
<i>spolu</i>	4877	100,0

položky 2c z ISAK (habilitačné konanie a vymenúvacie konanie)	počet	v %
spolu	439	100,0
<i>z toho s vyjadrením:</i>		
nie je spôsobilá (§ 83 ods. 9 zákona)	55	12,53
je spôsobilá s časovým obmedzením na dva roky (§ 83 ods. 8 zákona)	22	5,01
je spôsobilá s časovým obmedzením do konca akademického roka, v ktorom garant dovŕši vek 70 rokov (§ 83 ods. 8 zákona; kritérium KHKV-A5)	121	27,56
je spôsobilá do najbližšej komplexnej akreditácie (§ 83 ods. 7 zákona)	241	54,90
<i>spolu</i>	439	100,0